T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAOKUL | DERS KİTABI

MÜZİK ORTAOKULU

BİREYSEL SES EĞİTİMİ

5. SINIF



ORTAOKUL
MÜZİK ORTAOKULU

BİREYSEL SES EĞİTİMİ

5. Sınıf

DERS KİTABI

YAZARLAR
Burcu GERÇEK YILDIZ
Neşe ERDOĞAN
Onur İZCİ
Sevinç ÖZTÜRK
Sibel ERTEM

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... :
DERS KİTAPLARI DİZİSİ ..... :

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör
Prof. Dr. Ahter DESTAN MERDZHANOV

Dil Uzmanı
Elif BİNGÖL

Görsel Tasarımcı
Canan Özlem CANER
Elvan ÇELİKTUĞ

Çoklu Ortam Tasarımcısı
Kevser YARDIMCI

Program Geliştirme Uzmanı
Doç. Dr. Ömer NAYCİ

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Dr. Eray SELÇUK

Rehberlik Uzmanı
Elif DİLEK

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının … tarih ve … sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.



İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

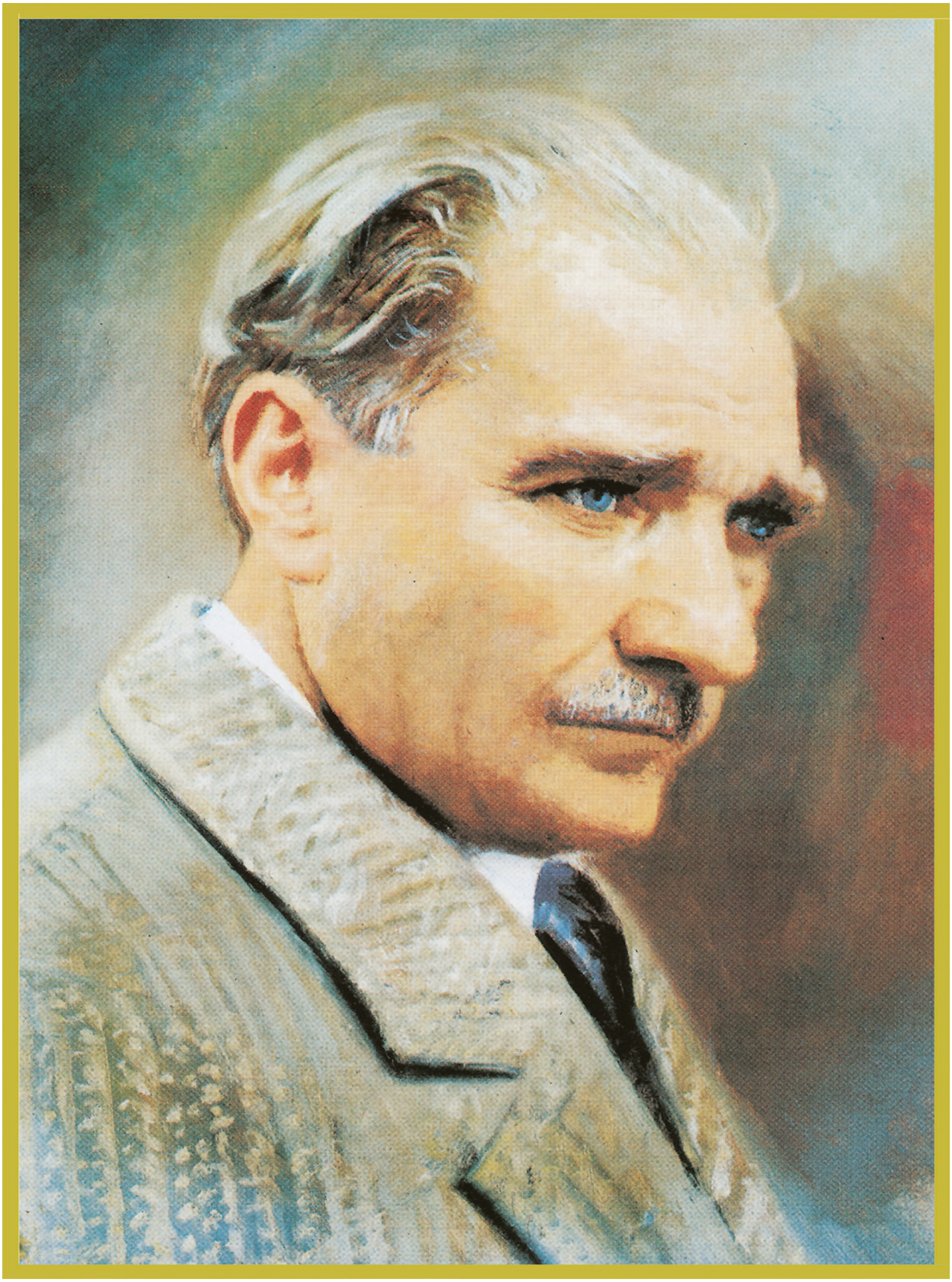
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk



MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

KİTABIMIZI TANIYALIM.....8

1. TEMA: İNSAN SESİ VE SES SAĞLIĞI.....10



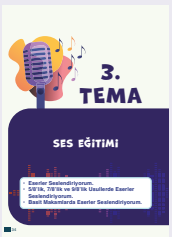
SESİN OLUŞUMU.....12
DEĞERLENDİRME SORULARI.....14
SES SAĞLIĞINI KORUMAYA YÖNELİK DAVRANIŞLAR.....15
DEĞERLENDİRME SORULARI.....20
1. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI.....21

2. TEMA: SOLUNUM ORGANLARI.....22



SOLUNUM ORGANLARIMIZ.....24
DEĞERLENDİRME SORULARI.....28
SOLUNUM ORGANLARIMIZIN YERİ.....30
DEĞERLENDİRME SORULARI.....31
2. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI.....32

3. TEMA: SES EĞİTİMİ.....34



ESERLER SESLENDİRİYORUM.....36
DEĞERLENDİRME SORULARI.....43
5/8' LİK, 7/8'LİK VE 9/8'LİK USULLERDE ESERLER SESLENDİRİYORUM.....45
DEĞERLENDİRME SORULARI.....52
BASİT MAKAMLARDA ESERLER SESLENDİRİYORUM.....54
DEĞERLENDİRME SORULARI.....60
3. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI.....61

4. TEMA: SESLENDİRME ÇALIŞMALARI.....62



İSTİKLÂL MARŞI.....64
DEĞERLENDİRME SORULARI.....66
MİLLÎ VE MANEVİ DEĞERLER.....68
DEĞERLENDİRME SORULARI.....75
ATATÜRK'ÜN SEVDİĞİ TÜRKÜLER.....78
DEĞERLENDİRME SORULARI.....80
BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR.....82
DEĞERLENDİRME SORULARI.....92
REPERTUVAR ÇALIŞMALARI.....93
DEĞERLENDİRME SORULARI.....94
4. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI.....95

SÖZLÜK.....98
KAYNAKÇA.....101
CEVAP ANAHTARI.....102
GÖRSEL VE GENEL AĞ KAYNAKÇASI.....102
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI....103
TÜRK DÜNYASI HARİTASI.....104

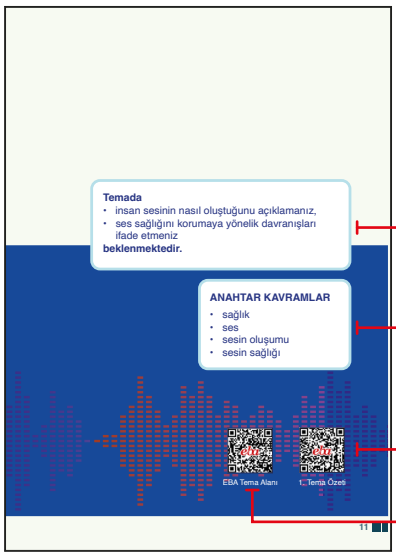
KİTABIMIZI TANIYALIM



Tema numarası

Temadaki ana konu başlıkları

Kitaptaki sayfa numaraları

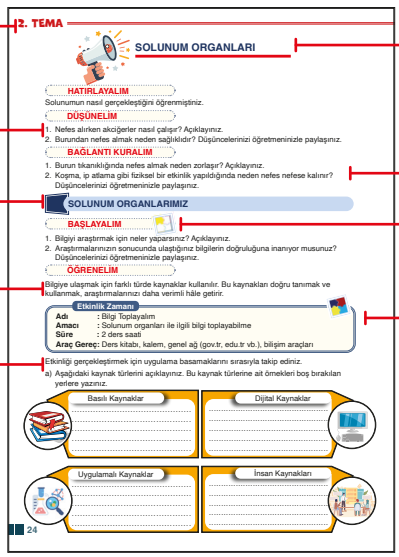


Temanın amaçları

Temada geçen kelime ve kavramlar

Tema özet içeriği

EBA'daki tema alanı



Tema numarası

Tema ile ilgili ön değerlendirme soruları

Temadaki ana konu başlıkları

Konu ile ilgili bilgiler

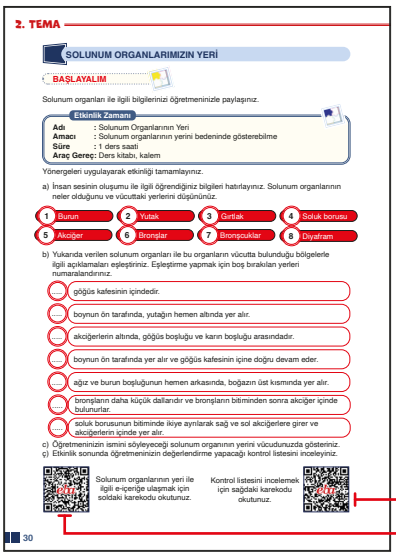
Etkinliğin uygulama basamakları

Tema başlığı

Tema ile ilgili köprü kurma

Konuya hazırlık bölümü

Etkinlik ile ilgili bilgiler



2. TEMA

SOLUNUM ORGANLARIMIZIN YERİ

BAŞLAYALIM

Solunum organları ile ilgili bilgilerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : Solunum Organlarının Yeri
Amacı : Solunum organlarının yerini bedeninde gösterebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem

Yönergeleri uygulayarak etkinliği tamamlayınız.

a) İnsan sesinin oluşumu ile ilgili öğrendiğiniz bilgileri hatırlayınız. Solunum organlarının neler olduğunu ve vücuttaki yerlerini düşününüz.

1 Burun 2 Yutak 3 Girtlak 4 Soluk borusu
5 Akciğer 6 Bronşlar 7 Bronşcuklar 8 Diyafram

b) Yukarıda verilen solunum organları ile bu organların vücutta bulunduğu bölgelerle ilgili açıklamaları eşleştiriniz. Eşleştirme yapmak için boş bırakılan yerleri numaralandırınız.

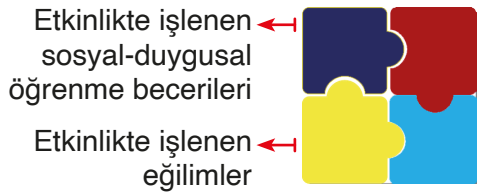
.... göğüs kafesinin içindedir.
.... boynun ön tarafında, yutağın hemen altında yer alır.
.... akciğerlerin altında, göğüs boşluğu ve karın boşluğu arasındadır.
.... boynun ön tarafında yer alır ve göğüs kafesinin içine doğru devam eder.
.... ağız ve burun boşluğunun hemen arkasında, boğazın üst kısmında yer alır.
.... bronşların daha küçük dallarıdır ve bronşların bitiminden sonra akciğer içinde bulunurlar.
.... soluk borusunun bitiminde ikiye ayrılarak sağ ve sol akciğerlere girer ve akciğerlerin içinde yer alır.

c) Öğretmeninizin ismini söyleyeceği solunum organının yerini vücudunuzda gösteriniz.
ç) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı kontrol listesini inceleyiniz.

Solunum organlarının yeri ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için soldaki karekodu okutunuz.

Kontrol listesini incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

30



Etkinlikte işlenen sosyal-duygusal öğrenme becerileri

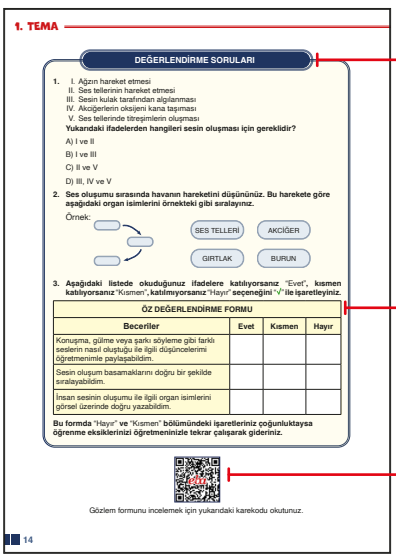
Etkinlikte işlenen eğilimler

Etkinlikte işlenen erdem-değer-eylem çerçevesi

Etkinlikte işlenen okuryazarlık becerileri

Değerlendirme ölçekleri ile ilgili karekod

Etkinlik ile ilgili karekod



1. TEMA

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. I. Ağzın hareket etmesi
II. Ses tellerinin hareket etmesi
III. Sesin kulak tarafından algılanması
IV. Akciğerlerin oksijeni kana taşıması
V. Ses tellerinde titreşimlerin oluşması
Yukarıdaki ifadelerden hangileri sesin oluşması için gereklidir?
A) I ve II
B) I ve III
C) II ve V
D) III, IV ve V

2. **Ses oluşumu sırasında havanın hareketini düşününüz. Bu harekete göre aşağıdaki organ isimlerini örnekteki gibi sıralayınız.**
Örnek: SES TELLERİ → AKCİĞER → GIRTLAK → BURUN

3. **Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız** "Evet", **kısmen katılıyorsanız** "Kısmen", **katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
Konuşma, gülme veya şarkı söyleme gibi farklı seslerin nasıl oluştuğu ile ilgili düşüncelerimi öğretmenimle paylaşabildim.			
Sesin oluşum basamaklarını doğru bir şekilde sıralayabildim.			
İnsan sesinin oluşumu ile ilgili organ isimlerini görsel üzerinde doğru yazabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

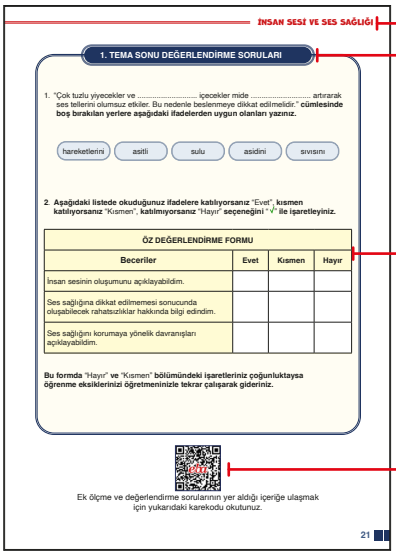
Gözlem formunu incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

14

Konuya ait değerlendirme soruları

Konuya ait öz değerlendirme bölümü

Konuya ait gözlem formu ile ilgili karekod



İNSAN SESİ VE SES SAĞLIĞI

1. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI

1. "Çok tuzlu yiyecekler ve ..... içecekler mide ..... artırarak ses tellerini olumsuz etkiler. Bu nedenle beslenmeye dikkat edilmelidir." **cümlesinde boş bırakılan yerlere aşağıdaki ifadelerden uygun olanları yazınız.**

hareketlerini | asitli | sulu | asidini | sıvısını

2. **Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız** "Evet", **kısmen katılıyorsanız** "Kısmen", **katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
İnsan sesinin oluşumunu açıklayabildim.			
Ses sağlığına dikkat edilmemesi sonucunda oluşabilecek rahatsızlıklar hakkında bilgi edindim.			
Ses sağlığını korumaya yönelik davranışları açıklayabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

Ek ölçme ve değerlendirme sorularının yer aldığı içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.

21

Tema başlığı

Temaya ait değerlendirme soruları

Temaya ait öz değerlendirme bölümü

Temaya ait ek sorular ile ilgili karekod



1. TEMA

İNSAN SESİ VE SES SAĞLIĞI

- Sesin Oluşumu
- Ses Sağlığını Korumaya Yönelik Davranışlar

Temada

- insan sesinin nasıl oluştuğunu açıklamanız,
- ses sağlığını korumaya yönelik davranışları ifade etmeniz

beklenmektedir.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- sağlık
- ses
- sesin oluşumu
- sesin sağlığı

EBA Tema Alanı

1. Tema Özeti



İNSAN SESİ VE SES SAĞLIĞI

HATIRLAYALIM

Sesin incelik ve kalınlık özelliklerini öğrenmiştiniz.

DÜŞÜNELİM

1. Konuşurken ya da şarkı söylerken vücudun hangi bölümleri görev alır? Açıklayınız.
2. İnsan neden sesini sağlıklı bir şekilde kullanmalıdır? Açıklayınız.

BAĞLANTI KURALIM

1. Ses sağlığına dikkat edilmediğinde günlük yaşamda ne gibi sorunlar yaşanır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
2. Ses sağlığını korumak için nasıl beslenmek gerekir? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

SESİN OLUŞUMU

BAŞLAYALIM

Etrafınızdaki insanların nasıl ses çıkardığını veya konuştuğunu düşününüz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : İnsan Sesinin Oluşumu
Amacı : Sesin oluşumunu açıklayabilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem

Etkinliği gerçekleştirmek için uygulama basamaklarını sırasıyla takip ediniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde konuşma, gülme veya şarkı söyleme gibi farklı seslere ait örnekler dinleyiniz. Bu seslerin nasıl oluştuğunu düşününüz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

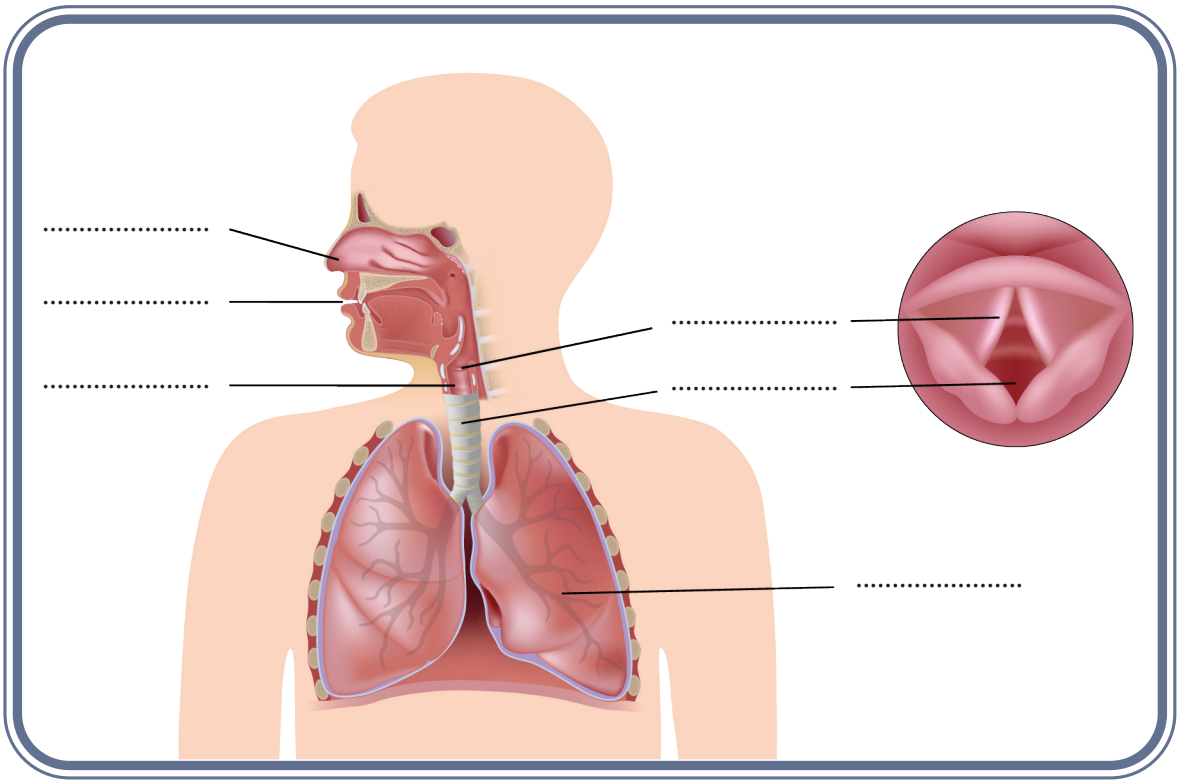
b) Aşağıdaki basamakları uygulayarak sesinizin oluşumunu gözlemleyiniz.
- Derin bir nefes alınız.
- Elinizle boğazınızı hafifçe tutunuz.
- Sırasıyla “a, e, ı, i, o, ö, u, ü” seslerini söyleyiniz.
- Bu sesleri söylerken oluşan titreşimlere dikkat ediniz.
- Bu deneyiminizden yola çıkarak sesin oluşumu ile ilgili düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.



c) Sesin oluşumu ile ilgili aşağıda verilen basamakları numaralandırarak uygun şekilde sıralayınız.

(...) Ses oluşur.
(...) Hava akciğerlere gider.
(...) Akciğerlerdeki hava geri çıkarken ses tellerini hareket ettirir.
(...) Ağız ya da burun yoluyla nefes alınır.
(...) Ses tellerinde titreşimler oluşur.

ç) Görsel üzerindeki (Görsel 1.1) okların yanına organların isimlerini yazınız. İnsan sesinin oluşumu ile ilgili öğrendiklerinizi görseli kullanarak öğretmeninize açıklayınız.



Görsel 1.1: Sesin oluşumu ile ilgili organlar

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı gözlem formunu inceleyiniz.

İnsan sesinin oluşumu ile ilgili içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. I. Ağzın hareket etmesi
II. Ses tellerinin hareket etmesi
III. Sesin kulak tarafından algılanması
IV. Akciğerlerin oksijeni kana taşıması
V. Ses tellerinde titreşimlerin oluşması

Yukarıdaki ifadelerden hangileri sesin oluşması için gereklidir?

A) I ve II

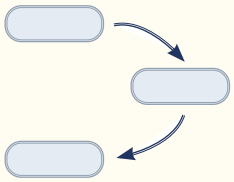
B) I ve III

C) II ve V

D) III, IV ve V

2. Ses oluşumu sırasında havanın hareketini düşününüz. Bu harekete göre aşağıdaki organ isimlerini örnekteki gibi sıralayınız.

Örnek:



SES TELLERİ | AKCİĞER | GIRTLAK | BURUN

3. Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
Konuşma, gülme veya şarkı söyleme gibi farklı seslerin nasıl oluştuğu ile ilgili düşüncelerimi öğretmenimle paylaşabildim.			
Sesin oluşum basamaklarını doğru bir şekilde sıralayabildim.			
İnsan sesinin oluşumu ile ilgili organ isimlerini görsel üzerinde doğru yazabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

Gözlem formunu incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

SES SAĞLIĞINI KORUMAYA YÖNELİK DAVRANIŞLAR

BAŞLAYALIM

Sesinizi uzun süre sağlıklı kullanabilmek için nelere dikkat etmeniz gerektiğini düşününüz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ÖĞRENELİM

Ses, insanın kendini ifade etmesini sağlayan en önemli iletişim aracıdır. Bu nedenle ses sağlığını korumak, yaşam kalitesini artıran önemli bir beceridir.

Etkinlik Zamanı

Adı : Ses Sağlığı
Amacı : Ses sağlığını korumaya yönelik davranışları açıklayabilme
Süre: : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano

Etkinliği gerçekleştirmek için uygulama basamaklarını sırasıyla takip ediniz.

a) Ses sağlığını korumak için nelere dikkat edilmelidir? Aşağıdaki soruları cevaplayarak ses sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken davranışları boş bırakılan yerlere yazınız.



Sesin doğru kullanılması için neler yapılmalıdır?

.....
.....
.....
.....
.....



Sesin sağlıklı ve güçlü olması için neler yapılmalıdır?

.....
.....
.....
.....
.....



Ses tellerini korumak için neler yapılmalıdır?

.....
.....
.....
.....
.....



Ses sağlığını korumak için beslenmede nelere dikkat edilmelidir?

.....
.....
.....
.....
.....

b) Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Görsellerdeki davranışları ses sağlığını koruma ile ilgili bilgileriniz doğrultusunda değerlendiriniz. Aşağıda verilen boşluklara, bu davranışların doğru ya da yanlış olduğunu nedenleriyle açıklayınız.



.....
.....
.....
.....
.....



.....
.....
.....
.....
.....



.....
.....
.....
.....
.....



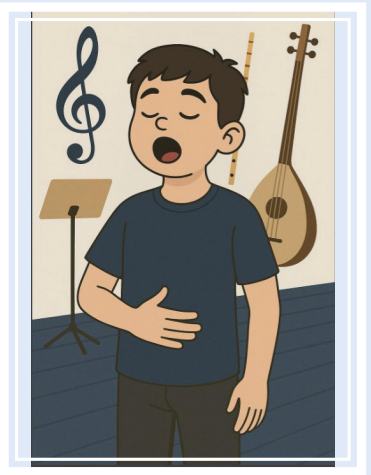
.....
.....
.....
.....
.....



.....
.....
.....
.....
.....

ÖĞRENELİM

Spor yapmaya başlamadan önce egzersiz yapıldığı gibi şarkı söylemeden önce de bazı egzersizler yapılır.



c) Öğretmeninizin rehberliğinde ses egzersizleri yapınız. Hangi egzersizin sesinizi nasıl etkilediğini gözlemleyiniz.



ç) Yaptığınız egzersizlerin ses sağlığınız için ne gibi faydaları olduğunu düşününüz. Düşüncelerinizi aşağıda boş bırakılan alana yazarak açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

d) Aşağıdaki hikâyeyi okuyunuz. Hikâye sonrası öğretmeninizin ses rahatsızlıkları hakkında yapacağı açıklamaları dikkatle dinleyiniz.

EDA'NIN SESİ

Eda on yaşında, enerjik ve neşeli bir çocuktu. O gün sınıftaki herkes gibi onun da içi içine sığmıyordu. Çünkü akşam millî takımın voleybol maçı vardı! Türkiye Kadın Voleybol Millî Takımı yarı finaldeydi ve Eda bu maçı ailesiyle izlemek için sabırsızlanıyordu.



Akşam saat sekiz buçukta Eda, kırmızı-beyaz formasıyla televizyonun karşısına geçti. Millî marş çalarken gözleri parlıyor, heyecandan yerinde duramıyordu. İlk servis atıldığında bağırarak destek vermeye başladı.



Her sayı alındığında sevinç çığlıkları atıyor, karşı takım sayı aldığında ise "Hadi kızlar!" diye bağırarak moral vermeye çalışıyordu. Ama bu coşku sırasında farkında olmadan sesini çok fazla zorluyordu.

Maç ilerledikçe Eda'nın boğazında tuhaf bir his belirmeye başladı. Özellikle bağırdığı anlarda boğazında ani kasılmalar oluyordu. Bu kasılmalar ses tellerini zorluyor, ardından da boğazında yanma ve ağrı hissi bırakıyordu. Ama maç o kadar heyecanlıydı ki Eda bu ağrıyı pek önemsemedi.

İkinci setin sonunda verilen kısa arada Eda hemen mutfağa koştu. Susamıştı. Buzdolabından aldığı buz gibi suyu bir dikişte içti. Soğuk su o an ferahlık verse de aslında tahriş olmuş ses tellerine hiç iyi gelmemişti.











Ertesi sabah Eda uyandığında konuşmakta zorlandığını fark etti. Sesi boğuk çıkıyor, konuşurken boğazında gerginlik hissediyordu. Annesi endişeyle yanına geldi.

Eda konuşmaya çalıştı ama sesi neredeyse çıkmıyordu.

Annesi onu hemen kulak burun boğaz doktoruna götürdü. Doktor muayene ettikten sonra Eda'ya nasıl hissettiğini sordu. Eda, kısık sesiyle anlatmaya başladı:

— Bir süre konuştuktan sonra sesim zayıflıyor. Sanki sesim yoruluyor gibi. Konuşurken boğazımda bir gerginlik hissediyorum. Bazen sesim titriyor, bazen de neredeyse hiç çıkmıyor. Uzun süre konuşunca da çok yorgun hissediyorum.

Doktor önce Eda'nın sesini dikkatle dinledi. Sonra gülümseyerek:

—Eda, senin yaşadığın durumun adı "ses yorgunluğu". Bağırmak, soğuk su içmek, uzun süre yüksek sesle konuşmak ses tellerini tahriş eder. Şimdi sesini biraz dinlendirmen, bol ılık su içmen ve yüksek sesle konuşmaktan kaçınman gerekiyor.

Eda üzülmüştü ama doktorun önerilerini dikkatle dinledi. Artık maçları biraz daha sessiz izlemeye, heyecanını bağırmak yerine alkışlarla göstermeye karar verdi.

e) Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Eda, neden çok heyecanlıydı?

.....
.....

- Boğaz ağrısı Eda'da nasıl başladı?

.....
.....

- Eda neden buz gibi su içti? Bu doğru muydu?

.....
.....

- Sabah uyandığında Eda'nın sesi neden kısılmıştı?

.....
.....

- Doktor, Eda'ya ne önerdi?

.....
.....

- Eda'nın yerinde olsaydınız, sesinizi korumak için ne yapardınız?

.....
.....

f) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı gözlem formunu inceleyiniz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdaki soruları okuyunuz. Düşüncelerinizi boş bırakılan yerlere yazınız.

- Ses sağlığını olumsuz etkileyen davranışlar nelerdir?
  .....
  .....
- Günlük yaşamınızda ses sağlığınızı korumak için kendinize ne gibi önerilerde bulunursunuz?
  .....
  .....
- Ses sağlığını korumaya yönelik davranışlar nelerdir?
  .....
  .....
- Ses sağlığı sizin için neden önemlidir?
  .....
  .....
- Günlük hayatınızda farkında olmadan da olsa sesinize zarar verecek neler yapıyorsunuz?
  .....
  .....

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini** "√" **ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
Etkinlik boyunca yöneltilen sorulara cevap verdim.			
Etkinlik sürecine duygu ve düşüncelerimi belirterek katkıda bulundum.			
Yaptığım ses egzersizlerinin sesime olan etkilerini fark ettim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

Gözlem formunu incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

1. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI

1. "Çok tuzlu yiyecekler ve ..... içecekler mide ..... artırarak ses tellerini olumsuz etkiler. Bu nedenle beslenmeye dikkat edilmelidir." **cümlesinde boş bırakılan yerlere aşağıdaki ifadelerden uygun olanları yazınız.**

hareketlerini | asitli | sulu | asidini | sıvısını

2. **Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız** "Evet", **kısmen katılıyorsanız** "Kısmen", **katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini** "√" **ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
İnsan sesinin oluşumunu açıklayabildim.			
Ses sağlığına dikkat edilmemesi sonucunda oluşabilecek rahatsızlıklar hakkında bilgi edindim.			
Ses sağlığını korumaya yönelik davranışları açıklayabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

Ek ölçme ve değerlendirme sorularının yer aldığı içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.



2. TEMA

SOLUNUM ORGANLARI

- Solunum Organlarımız
- Solunum Organlarımızın Yeri

Temada

- solunum organları ile ilgili bilgi toplamanız,
- solunum organlarının yerini bedeninizde göstermeniz

beklenmektedir.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- organ
- solunum

EBA Tema Alanı

2. Tema Özeti



SOLUNUM ORGANLARI

HATIRLAYALIM

Solunumun nasıl gerçekleştiğini öğrenmiştiniz.

DÜŞÜNELİM

1. Nefes alırken akciğerler nasıl çalışır? Açıklayınız.
2. Burundan nefes almak neden sağlıklıdır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

BAĞLANTI KURALIM

1. Burun tıkanıklığında nefes almak neden zorlaşır? Açıklayınız.
2. Koşma, ip atlama gibi fiziksel bir etkinlik yapıldığında neden nefes nefese kalınır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

SOLUNUM ORGANLARIMIZ

BAŞLAYALIM



1. Bilgiyi araştırmak için neler yaparsınız? Açıklayınız.
2. Araştırmalarınızın sonucunda ulaştığınız bilgilerin doğruluğuna inanıyor musunuz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ÖĞRENELİM

Bilgiye ulaşmak için farklı türde kaynaklar kullanılır. Bu kaynakları doğru tanımak ve kullanmak, araştırmalarınızı daha verimli hâle getirir.



Etkinlik Zamanı

Adı : Bilgi Toplayalım
Amacı : Solunum organları ile ilgili bilgi toplayabilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, genel ağ (gov.tr, edu.tr vb.), bilişim araçları

Etkinliği gerçekleştirmek için uygulama basamaklarını sırasıyla takip ediniz.

a) Aşağıdaki kaynak türlerini açıklayınız. Bu kaynak türlerine ait örnekleri boş bırakılan yerlere yazınız.



Basılı Kaynaklar

.....
.....
.....
.....
.....

Dijital Kaynaklar

.....
.....
.....
.....
.....





Uygulamalı Kaynaklar

.....
.....
.....
.....
.....

İnsan Kaynakları

.....
.....
.....
.....
.....



b) Öğretmeninizle solunum organları ile ilgili araştırma yapınız.

- Araştırmanızda kullandığınız kaynakları aşağıdaki tabloya yazınız.

Yazılı Kaynaklar	Görsel Kaynaklar	Dijital Kaynaklar	İnsan Kaynakları
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

- Solunum organları ile ilgili topladığınız verileri aşağıdaki tabloya yazınız.

Toplanan görseller

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Toplanan bilimsel yazılar

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Toplanan dijital içerikler

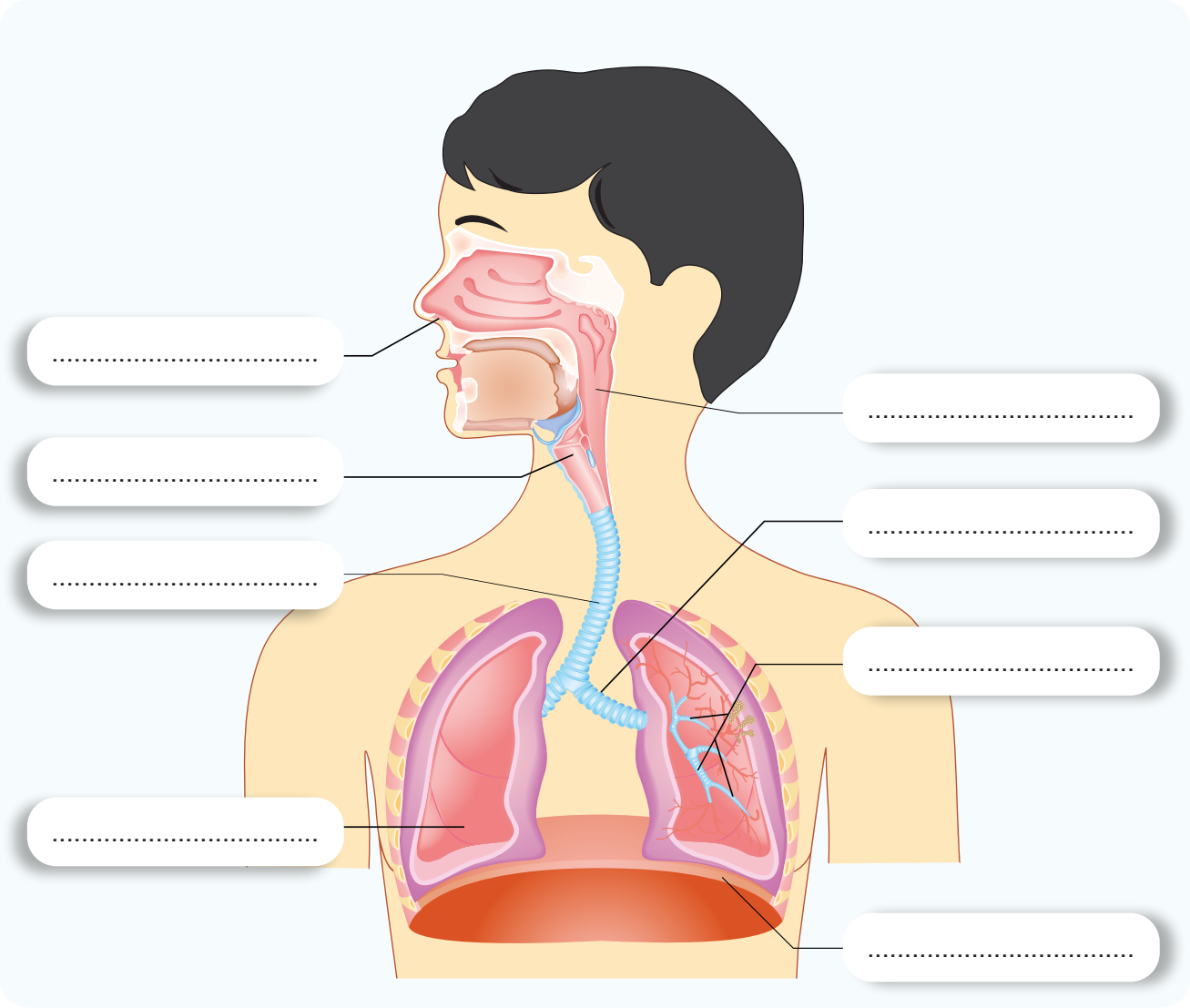
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bilgi toplama sürecinde başvurulan kişiler

.....
.....
.....
.....
.....
.....

c) Aşağıdaki yönergeyi uygulayarak araştırmanız sonucu edindiğiniz bilgileri doğrulayınız.
- Öğretmeninizin hazırlamış olduğu, solunum organlarıyla ilgili bilgiler içeren kartlardan birini seçiniz.
- Çektiğiniz karttaki bilgiyi okuyunuz. Araştırmalarınız sonucu öğrenmiş olduğunuz bilgilere göre kartta yazan bilginin doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu açıklayınız.

ç) Görsel üzerindeki (Görsel 2.1) okların yanına solunum organlarının isimlerini yazınız.



Görsel 2.1: Solunum organları

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

PERFORMANS GÖREVİ

Adı : Solunum Organları Sunumu

Amacı : Solunum organları ile ilgili kaynaklardan bilgi toplama, bilgileri kaydetme ve sunma

a) Aşağıdaki çalışma adımlarını uygulayınız.

- Solunum organlarıyla ilgili bilgilerinizi sınıfta sunmaya uygun olacak şekilde düzenleyiniz.
- Topladığınız bilgileri sunmak için aşağıdaki yöntemlerden birini seçiniz:
  - Poster veya afiş hazırlama (renkli görseller, şemalar ve kısa açıklamalar içermelidir).
  - Slayt sunumu yapma (her slaytta bir organın ismi yazılmalı ve vücudumuzdaki yeri gösterilmelidir).
  - Rapor yazma (500 kelimeyi geçmeyecek şekilde bilgilerinizi düzenlenmelidir).
- Çalışmanızı tamamladıktan sonra sınıfta öğretmeninize sununuz.
- Öğretmeninizden gelen sorulara cevap vererek bilgilerinizi pekiştiriniz.

b) Solunum organları ile ilgili kaynaklardan bilgi toplama, bilgileri kaydetme ve sunma sürecindeki deneyimlerinizden yola çıkarak boş bırakılan yerleri kendinize uygun ifadelerle doldurunuz.

- Solunum organlarıyla ilgili bilgi toplama sürecinde en çok……
  ……
  ……bölümünde zorlandım.
- Solunum organlarıyla ilgili bilgi toplama sürecinde en çok……
  ……
  ……bölümünden keyif aldım.
- Solunum organlarıyla ilgili bilgi toplama sürecinde en çok ……
  ……
  …… kaynaklara başvurdum.
- Solunum organlarıyla ilgili topladığım bilgileri sunma aşamasında en çok……..
  ……
  ……
  ……bölümünde zorlandım.
- Solunum organlarıyla ilgili topladığım bilgileri sunma aşamasında en çok……
  ……
  ……
  ……bölümünde keyif aldım.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI



Aşağıdaki hikâyeye göre 1-5. soruları cevaplayınız.

Öğretmeni derste Meriç'ten solunum organlarının yerini vücudunda göstermesini istedi. Meriç burnun, havayı temizleyip nemlendirerek akciğerlere ulaşmadan önce nasıl bir görev üstlendiğini öğrendiğini hatırlayarak burnunu gösterdi. Sonra sırasıyla solunum yollarını takip etti:

-Solunumun başladığı yer burun ve ağız. Ama burundan nefes almak daha sağlıklı. Ağız ya da burundan alınan hava soluk borusundan geçip akciğerlere yönelir.

Öğretmeni Meriç'e gülümseyerek:

-Soluk borusundan önce yutak ve gırtlağın olduğunu unuttun sanırım.

Meriç:

-Evet! Az kalsın yutak ve gırtlağı unutuyordum. Yutak boynumuzun ortasında yer alır. Alınan besinin mideye, havanın ise akciğerlere iletilmesini sağlar. Akciğerler göğüs kafesimizin içinde yer alır ve vücudumuza oksijen sağlarken karbondioksiti dışarı atar. Akciğerlerde bronş ve bronşcuklar bulunur.

Son olarak Meriç, diyaframın ne kadar önemli bir organ olduğunu anlattı:

-Diyafram, göğüs kafesinin alt kısmında bulunan büyük kubbe şeklinde bir kastır. Diyafram, solunumu desteklemek için nefes alırken kasılarak düzleşir. Nefes verirken ise gevşer ve eski hâline döner. Böylelikle daha kontrollü ve güçlü bir nefese sahip olmamıza yardımcı olur.

Meriç ve öğretmeni akciğerlerin nasıl çalıştığını görsel olarak inceledi. Akciğerlerin içinde oksijenin kanla nasıl değiş tokuş yaptığı hakkında kısa bir animasyon izlediler. Derste geçen bu süre boyunca Meriç, her solunum organının işlevinin ne olduğunu açıkladı. Ama öğrendiği en önemli şey, solunumun yalnızca hayatta kalmak için değil vücudun her an sağlıklı ve güçlü kalabilmesi için ne kadar hayati olduğunu anlamaktı.

1. **Meriç hangi organla nefes almayı gösterdi? Bu organı tercih etmesinin nedeni neydi?**

   .....

2. **Soluk borusunun görevi nedir?**

   .....

3. **Solunumda yutağın görevi nedir?**

   .....

4. **Diyafram solunuma nasıl destek olur?**

   .....

5. **Solunum organları sırasıyla nelerdir?**

   .....

6. Onur, katıldığı bir bilgi yarışmasında sorulan sorulara “EVET” ve “HAYIR” düğmelerine basarak cevap verdi. Solunum sistemi ile ilgili sırasıyla okunan ifadelerin doğru olup olmadığı soruldu. Onur geçerli her cevabı için bir puan kazandı.

Aşağıdaki tabloda yarışmada solunum sistemi ile ilgili okunan ifadeler verilmiştir. Onur, her ifade için “EVET” **düğmesine bastığında toplam kaç puan kazandı?**

Okunan İfade	**Kazanılan Puan**
Hava kirliliği solunum sistemimize zarar verebilir.	
Solunum sistemimiz sadece akciğerlerden oluşur.	
Diyafram, nefes alıp vermeye yardımcı olan bir kastır.	
Soluk borusu, yiyeceklerin mideye ulaşmasını sağlar.	
Burun, alınan havayı süzerek akciğerlere temiz hava gönderir.	
Toplam Puan	

7. Aşağıda verilen organlarla ifadelerin yanındaki boşlukları uygun numaraları yazarak eşleştiriniz

1. Burun
2. Soluk borusu
3. Diyafram
4. Akciğerler

akciğerlere hava taşır. ....

solunumu destekleyen kastır. ....

havayı temizler ve nemlendirir. ....

ses tellerini hareket ettirir. ....

oksijeni alıp karbondioksiti dışarı atar. ....

8. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Araştırmalarınızla ilgili bilgi toplamak için hangi kaynakları kullanabilirsiniz?
  .....
- Bir kaynağın güvenilir olup olmadığını nasıl anlarsınız?
  .....

SOLUNUM ORGANLARIMIZIN YERİ

BAŞLAYALIM

Solunum organları ile ilgili bilgilerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : Solunum Organlarının Yeri
Amacı : Solunum organlarının yerini bedeninde gösterebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem

Yönergeleri uygulayarak etkinliği tamamlayınız.

a) İnsan sesinin oluşumu ile ilgili öğrendiğiniz bilgileri hatırlayınız. Solunum organlarının neler olduğunu ve vücuttaki yerlerini düşününüz.

1 Burun | 2 Yutak | 3 Gırtlak | 4 Soluk borusu
5 Akciğer | 6 Bronşlar | 7 Bronşcuklar | 8 Diyafram

b) Yukarıda verilen solunum organları ile bu organların vücutta bulunduğu bölgelerle ilgili açıklamaları eşleştiriniz. Eşleştirme yapmak için boş bırakılan yerleri numaralandırınız.

..... göğüs kafesinin içindedir.

..... boynun ön tarafında, yutağın hemen altında yer alır.

..... akciğerlerin altında, göğüs boşluğu ve karın boşluğu arasındadır.

..... boynun ön tarafında yer alır ve göğüs kafesinin içine doğru devam eder.

..... ağız ve burun boşluğunun hemen arkasında, boğazın üst kısmında yer alır.

..... bronşların daha küçük dallarıdır ve bronşların bitiminden sonra akciğer içinde bulunurlar.

..... soluk borusunun bitiminde ikiye ayrılarak sağ ve sol akciğerlere girer ve akciğerlerin içinde yer alır.

c) Öğretmeninizin ismini söyleyeceği solunum organının yerini vücudunuzda gösteriniz.
ç) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı kontrol listesini inceleyiniz.

Solunum organlarının yeri ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için soldaki karekodu okutunuz.

Kontrol listesini incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Murat Öğretmen: Merhaba çocuklar! Bugün solunum organlarımızı öğreneceğiz. Şimdi bir arkadaşınızla eşleşin. Biriniz solunum organlarının isimlerini sorun. Diğeriniz ise organların yerlerini anlatın. Haydi, başlayalım!

Elvan : Solunum organlarımız nelerdir?

Toprak : Burun, ağız, yutak, gırtlak, soluk borusu, akciğer, bronş, bronşcuk ve diyafram solunum organlarımızdır.

Elvan : Şimdi sana bu organlardan bazılarının yerlerini soracağım. Bana bedeninde bu organların yerini göstererek anlatır mısın?

Toprak : Tabii ki!

Elvan : Diyaframın yerini söyler misin?

Toprak : Bak, diyafram burada. Akciğerlerimizin üstünde yer alır.

Elvan : Peki ya akciğerler?

Toprak : Onlar da göğüs kafesimizin içinde, diyaframın üstünde, göğüs boşluğunun sağ ve solunda yer alır.

Elvan : Gırtlak nerede?

Toprak : Gırtlak boğazımızda omuzlarımızın hizasında yer alır.

Elvan : Peki ya soluk borusu?

Toprak : O da gırtlağın alt kısmındadır.

Yukarıda yer alan diyalogda geçen ifadelere göre Toprak hangi organın yerini yanlış tarif etti?

A) Akciğerler

B) Diyafram

C) Gırtlak

D) Soluk borusu

2. Öğretmeni Betül'den solunum organlarının isimlerini söylemesini ve sırasıyla bedeninde işaret etmesini istedi. Betül bu organların ismini söylerken sırasıyla;

I. Burnuna

II. Boğazında çenenin alt kısmında bulunan bölgeye

III. Boğazının omuz hizasında bulunan bölgeye

IV. Kaburgalarının bitiş kısmına

V. Göğüs kafesinin olduğu bölgeye dokundu.

Buna göre Betül hangi iki organın sıralamasını yanlış söyledi?

A) Burun ve yutak

B) Yutak ve akciğer

C) Akciğer ve diyafram

D) Akciğer ve bronşlar

2. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdaki ifadeler doğruysa verilen boşluğa "D"**, yanlışsa** "Y" **yazınız.**

(....) Soluk borusu, burundan gelen havayı akciğerlere iletir.

(....) Diyafram, nefes alırken yukarı hareket eder.

(....) Akciğerler vücudumuzun karın boşluğunda bulunur.

(....) Burundan nefes almak, ağızdan nefes almaktan daha sağlıklıdır.

(....) Akciğerlerimiz nefes aldığımızda genişler, nefes verdiğimizde küçülür.

2. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazınız.

yemek | akciğer | soluk | burun | diyafram

- Vücudumuza hava önce ..... organından girer.
- Nefes alırken hava önce ..... borusundan geçerek akciğerlere ulaşır.
- Göğüs kafesinin içinde bulunan solunum organı ..... olarak adlandırılır.

3. Gırtlak, solunum sisteminde hangi görevi üstlenir?

A) Akciğerlerin genişlemesini sağlar.

B) Havayı soluk borusuna iletir.

C) Gıdaların soluk borusuna kaçmasını engeller.

D) Solunum sırasında oksijenin kana geçmesini sağlar.

4. Yutağın solunumdaki görevi nedir? Yutak solunum sırasında nasıl çalışır? Açıklayınız.

.....

.....

.....

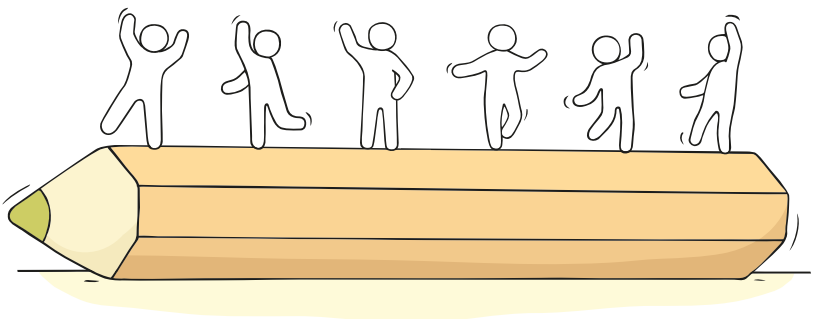
.....

.....

.....

Ek ölçme ve değerlendirme sorularının yer aldığı içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.

NOTLARIM





3. TEMA

SES EĞİTİMİ

- Eserler Seslendiriyorum.
- 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik Usullerde Eserler Seslendiriyorum.
- Basit Makamlarda Eserler Seslendiriyorum.

Temada

- düzeyinize uygun eser seslendirme çalışmaları yapmanız,
- 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerde eserler seslendirmeniz,
- basit makamlarda eserler seslendirmeniz

beklenmektedir.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- makam
- usul

EBA Tema Alanı

3. Tema Özeti



SES EĞİTİMİ

HATIRLAYALIM

İnsan sesinin iletişim ve kendini ifade etme aracı olduğunu, sesin doğru kullanımının güzel şarkı söylemeyi ve etkili konuşmayı sağladığını öğrenmiştiniz.

DÜŞÜNELİM

1. Bir şarkıyı söylerken veya dinlerken şarkının ritmini nasıl hissedersiniz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
2. Hüzünlü veya neşeli şarkıları nasıl ayırt edersiniz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

BAĞLANTI KURALIM

1. Koşarken veya spor yaparken nefes kontrolü neden önemlidir? Açıklayınız.
2. Akıcı ve etkili konuşmanın nefesle nasıl bir ilişkisi vardır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ESERLER SESLENDİRİYORUM

BAŞLAYALIM

Bir şarkıyı söylerken doğru nefes almak, vücudunuzu şarkı söylemeye hazır hâle getirmek neden önemlidir? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ÖĞRENELİM

Müzik eserleri seslendirilmeden önce vücudun hazır hâle gelmesi için duruş, esneme, diyafram kontrolü, ses ve nefes egzersizleri yapılır.



Etkinlik Zamanı

Adı : Sesin Gücü
Amacı : Düzeyine uygun eserler seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Aşağıda eser seslendirmeden önce yapılması gereken egzersizlere yönelik yönergeler verilmiştir. Bu yönergeleri okuyunuz ve insan sesinin oluşumu, solunum ve artikülasyon organları ile ilgili bilgilerinizle ilişkilendiriniz. Egzersizleri ayna karşısında öğretmeniniz rehberliğinde uygulayınız.

- Doğru duruş sergilemeniz için ayaklarınızı omuz genişliğinde açarak vücut ağırlığınızı bacaklara dengeli bir şekilde dağıtınız. Genel olarak beden rahatlığının sağlanması için verilen bilgileri inceleyiniz.
  * Omuz rahat bir pozisyonda olmalı ve sırt dik durmalıdır.
  * Kollar fazla açık olmamalı, rahat bir şekilde vücudun yanında bulunmalıdır.
  * Baş dik ve doğal durmalı, çene ne çok yukarıda ne de çok aşağıda olmalıdır.



- Vücudunuzu esnetip rahat şarkı söylemek için aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.
  * Başınızı sırasıyla öne, arkaya, sağa ve sola yavaşça hareket ettiriniz.
  * İki omzu önce öne daha sonra arkaya doğru dairesel hareketlerle çeviriniz.
  * Kollarınızı yukarı kaldırınız, ardından yanlara doğru indiriniz.
  * İki elinizi belinize koyarak dairesel hareketlerle sağa ve sola doğru çeviriniz.
  * Ağzınızı genişçe açıp kapatınız, dudaklarınızı büzüp bırakınız ve ardından yanaklarınızı şişirip havayı yavaşça veriniz.

- Aşağıdaki yönergelerin her birini, boğazınızı kasmadan en az üç kez tekrarlayarak nefes egzersizleri yapınız.
  * Derin bir nefes alınız ve nefesinizi “s” sesiyle yavaşça veriniz.
  * Dört saniye kesintisiz olarak burnunuzdan nefes alınız, dört saniye nefesinizi tutunuz, dört saniyede nefesinizi ağzınızdan veriniz ve dört saniye nefes almadan bekleyip bu egzersizi tekrarlayınız.
  * Korku ya da hayret verici duyguları düşünerek nefes alınız ve yavaşça nefesinizi bırakınız.
  * Derin bir nefes alınız ve sanki bir mumu üflüyormuş gibi nefesinizi yavaşça veriniz.
  * Bir çiçeği koklar gibi nefesinizi alınız. Kısa ve güçlü bir şekilde, köpek soluması taklidi yapınız.



- Artikülasyon organlarını hissetmeye yönelik aşağıdaki egzersizleri uygulayınız.
  * Derin bir nefes alınız ve nefesinizi “n” sesi ile yavaşça veriniz. Bu egzersiz sırasında titreşimleri vücudunuzun neresinde hissettiğinizi söyleyiniz.
  * “s” ve “z” seslerini, “fi” ve “fa” hecelerini kullanarak artikülasyon çalışmaları yapınız. Bu alıştırmalar esnasında sesleri hangi artikülasyon organlarınızda hissettiğinizi söyleyiniz.
  * Dilinizin ucunu üst damağınızda gezdiriniz. Daha sonra dilinizin ucunu üst damaktan gırtlağa doğru ilerletiniz. Damağınızdaki sert ve yumuşak kısımları hissetmeye çalışınız. Daha sonra “k” ve “g” seslerini söyleyiniz. Bu alıştırmalar esnasında sesleri hangi artikülasyon organlarınızda hissettiğinizi söyleyiniz.

- Müzikal duyarlılıkla eserleri seslendirebilmeniz için “kuvvetli-hafif”, “giderek hızlanma” ve “giderek yavaşlama” çalışmaları yapınız.
  * Aşağıdaki hikâyeyi okuyunuz ve canlandırınız.

YAĞMURUN RİTMİ



Yağmurlu bir gecede minik Elif, annesinin kucağında huzursuzlanmaya başladı.
Tam o sırada gök gürültüsü kocaman bir “GÜÜÜÜRRRR!” sesiyle tüm evi inletti.

Bebek Elif irkildi. Dudakları titredi ve bir anda “INGAAAAAA!” diye ağlamaya başladı.

Annesi onu hemen sıkıca kucakladı, yavaşça ileri geri sallanırken Elif’in kulağına tatlı bir sesle fısıldadı:

—Şşşşş... Tamam canım, geçti... Şşşşş...

O sırada pencerenin camına ilk yağmur damlaları düşmeye başladı:

—Tıp... tıp... tıp...

Derken yağmur hızlandı, sanki yağmur acele ediyordu:

—Tıp, tıp, tıp, tıp, tıp, tıp, tıp...

Sonra yağmur yavaş yavaş sakinleşti ve en sonunda durdu.

— Tıp, tıp, tıp, tıp, tıp, tıp, tıp… tıp… tıp… tıp… tıp…
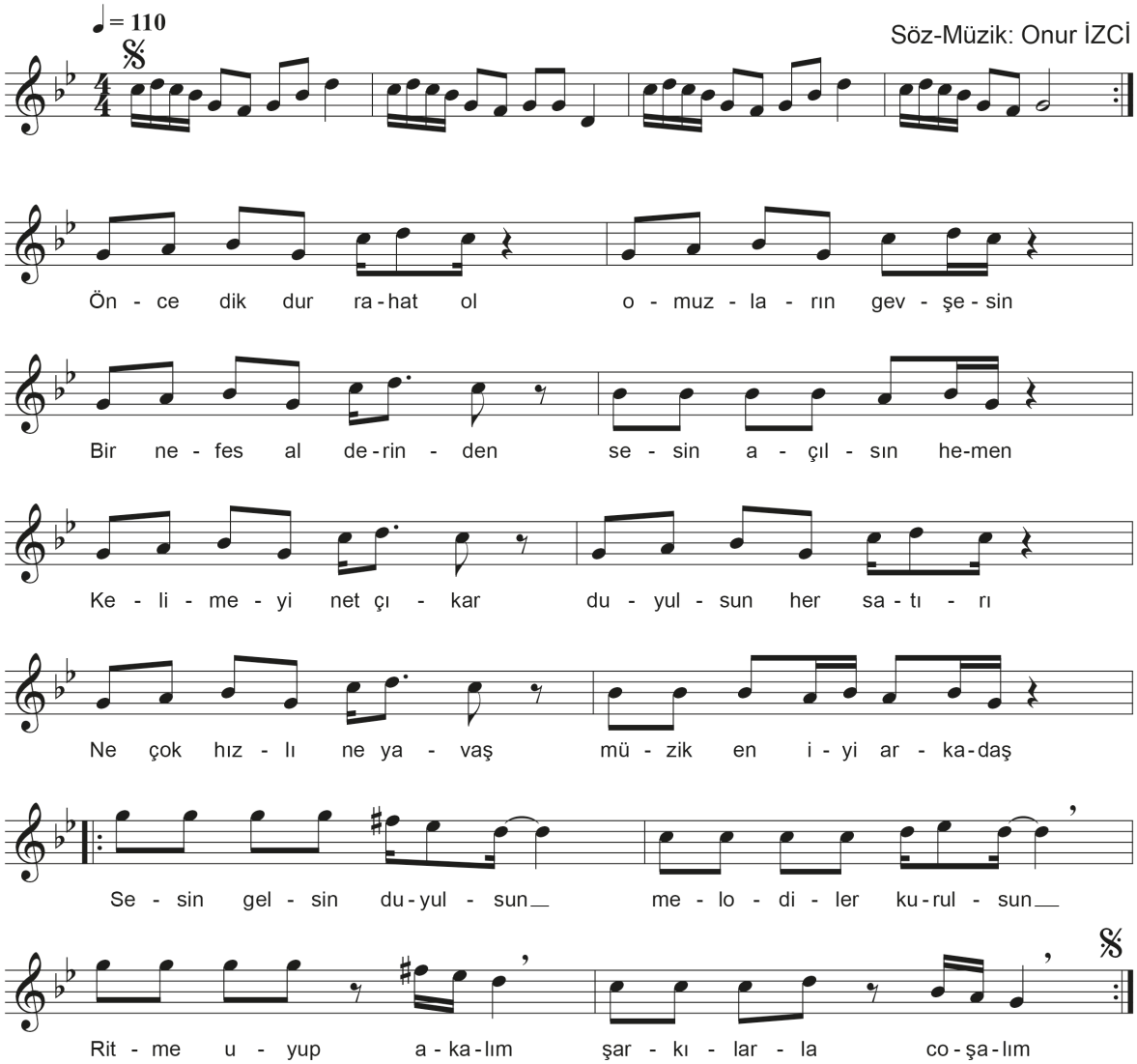
Elif, huzurla uykuya daldı.



* Hikâyeyi “kuvvetli-hafif”, “giderek hızlanma” ve “giderek yavaşlama” yönünden uygun şekilde canlandırdınız mı? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

b) Aşağıda yer alan eserin nefes, gürlük, hız, ritmik ve ezgisel yapısını inceleyiniz. Uygun söyleme tekniklerini kullanarak eserin solfejini yapınız.

SESİN GÜCÜ



c) Öğretmeninizin piyano eşliğinde "Sesin Gücü" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

ç) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

"Sesin Gücü" adlı eseri dinlemek için soldaki karekodu okutunuz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

PERFORMANS GÖREVİ

Adı : Eser Seslendirme
Amacı : Düzeyine uygun eserler seslendirme
Araç Gereç : Ders kitabı

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Doğru ve dengeli olacak şekilde duruş pozisyonunuzu alınız, duruş ve esneme hareketleri yapınız. Ardından elinizi belinize koyunuz ve diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde nefes egzersizlerini yapınız.

b) Öğretmeniniz rehberliğinde artikülasyon çalışmaları yapınız.

c) Seslendireceğiniz eserin nefes, gürlük, hız, ritmik ve ezgisel yapısını inceleyiniz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.



ç) Öğretmeninizin piyano eşliğinde eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

d) Performansınız sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

KONU DEĞERLENDİRME

1. Aşağıda yer alan metinde boş bırakılan yerlere uygun ifadeleri yazınız.

sağlığınızı	dik	nefes	yan

Nefes egzersizleri sesinizin güçlü, dengeli, kontrollü ve düzgün çıkmasını sağlar. Ses ..... korur ve yorulmadan şarkı söylemenize yardımcı olur. Doğru ..... almak sesinizin güzel çıkmasına ve şarkıları daha etkili söylemenize yardımcı olur.

Şarkı söylerken sesinizin yorulmaması ve en iyi şekilde çıkması için uygun söyleme tekniklerini kullanmalısınız. Doğru nefes almak, kelimeleri net ve anlaşılır bir şekilde söylemek, ... durmak, ses tonunuzu ve vurguları doğru kullanmak, şarkının duygu ve anlamını hissetmek gibi kullanacağınız yöntem ve teknikler sesinizi en iyi şekilde kullanmanıza yardımcı olur.

2. I. Doğru duruş ve kontrollü nefes almak sesin kalitesini artırır.

II. Ses tellerini zorlamak, sesin açılmasına yardımcı olur.

III. Nefes egzersizleri yalnızca şarkı söylemeden hemen önce yapılmalıdır.

Numaralanmış ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

3. Öğretmen : Duygu sence neden şarkı söyleme tekniği üzerinde çalışıyoruz?

Duygu : Çünkü bu teknikle ses sağlığımızı koruyabiliriz, daha uzun süre yorulmadan şarkı söyleyebiliriz ve doğru nefes alabiliriz.

Öğretmen : Peki, bu teknikle sesimizin doğal tınısı kaybolur mu?

Öğretmenin son sorusuna verilebilecek <u>en doğru</u> yanıt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Evet, tınısı tamamen değişir.

B) Hayır, sadece daha tiz söyleriz.

C) Hayır, tam tersine doğal tını korunur.

D) Evet, çünkü teknik sesin doğallığını bozar.

4. Deniz : Sanki bu şarkıyı seslendirirken bir şeyleri eksik yapıyorum.
Emir : Müzikal bileşenlere dikkat ediyor musun?
Deniz : Onlar ne demek oluyor?
Emir : Ritim, melodi, tonlama gibi şeyler. Bunlara dikkat etmek eserin etkili seslendirilmesini sağlar.

Emir'in söz ettiği müzikal bileşenleri uygulamak ne anlama gelir?

A) Eseri hızlı seslendirmek
B) Eseri sakin bir şekilde söylemek
C) Şarkıyı sadece ezberden okumak
D) Ritim, melodi ve nüanslara dikkat ederek söylemek

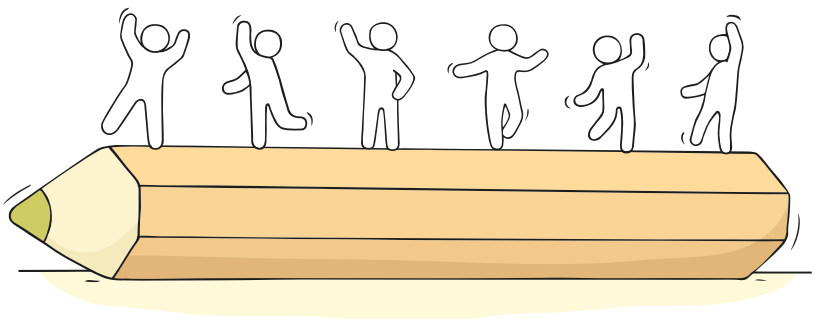
5. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğru seslendirme tekniklerinin uygulanması açısından doğru olan davranışların yanına "D"**, yanlış olan davranışların yanına** "Y" **yazınız.**

(....) Şarkı söylerken nefesimizi sadece ağızdan almak ses sağlığı açısından daha doğrudur.
(....) Diyafram destekli nefes kullanmak, sesin daha kontrollü ve güçlü çıkmasını sağlar.
(....) Şarkı söylerken sadece melodiyi doğru söylemek yeterlidir, ritim ve nüanslar önemsizdir.

6. Bedeninizi şarkı söylemeye hazır hâle nasıl getirebilirsiniz? En az üç farklı yöntemi aşağıdaki boşluğa yazınız.

- .....
- .....
- .....

NOTLARIM



5/8'LİK, 7/8'LİK VE 9/8'LİK USULLERDE ESERLER SESLENDİRİYORUM

BAŞLAYALIM

1. Ritmi size farklı gelen bir eser dinlediğinizde neler hissettiniz? Açıklayınız.
2. "Ritim" kelimesini duyduğunuzda aklınıza neler geliyor? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
3. Günlük hayatınızda herhangi bir aktivite yaparken belli bir ritme uyum sağladığınız oldu mu? Açıklayınız.

ÖĞRENELİM

Bir müzik eserinin oluşmasında en önemli unsurlardan birisi ritimdir. Ritim; müziğe duygu, özgünlük ve bir kimlik kazandırır.

Etkinlik Zamanı

Adı : Mayıs Ayı Gelende
Amacı : 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, renkli kalemler

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde doğru duruş, esneme, diyafram çalıştırma, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Öğretmeniniz rehberliğinde ritim çalışmaları yapınız.

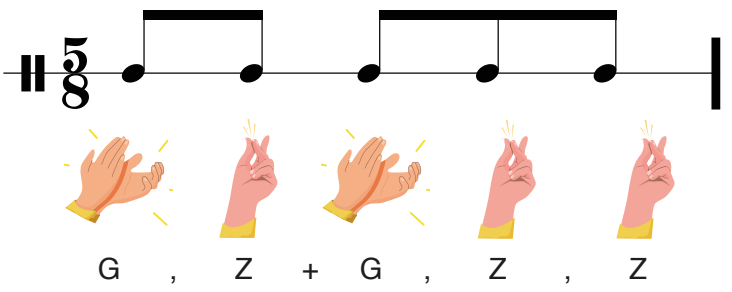
- Aşağıdaki ritim çalışmasında güçlü vuruşlar "düm", zayıf vuruşlar "tek" olarak adlandırılmıştır. Güçlü vuruşları "alkış", zayıf vuruşları "parmak şıklatma" ile seslendiriniz.



DÜM



TEK



c) Yan sayfada yer alan “Mayıs Ayı Gelende” adlı eserin müzikal bileşenlerini incelemek için aşağıdaki yönergeleri öğretmeniniz rehberliğinde uygulayınız.
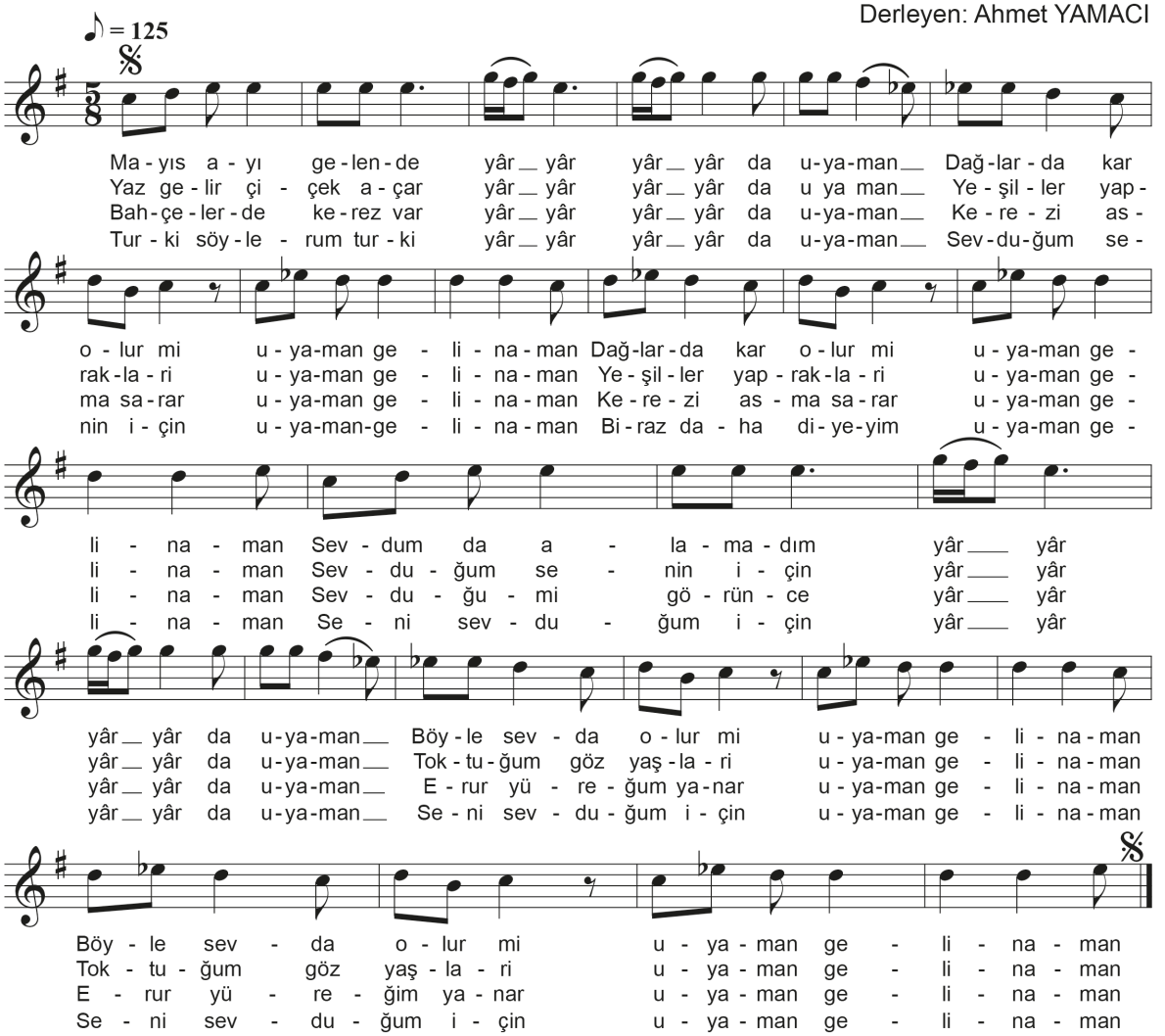
- Eserlerin nefes, gürlük, hız, ritmik ve ezgisel yapısını öğretmeninizle inceleyiniz. Eserin güçlü ve zayıf vuruşlarını belirleyiniz. Güçlü vuruşlara denk gelen sözlerin altını kırmızı, zayıf vuruşlara denk gelen sözlerin altını ise mavi kalemle işaretleyiniz.
- Dijital kaynaklar aracılığı ile eseri dinleyiniz. Eserin ritmik ve ezgisel yapısına dikkat ediniz. Esere güçlü vuruşlarda alkış, zayıf vuruşlarda parmak şıklatarak eşlik ediniz.
- Öğretmeninizin 5/8’lik usulün yapısı ile ilgili vereceği bilgileri dikkatle dinleyiniz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.



Görsel 3.1: Uzungöl, Trabzon

MAYIS AYI GELENDE

Yöresi: Trabzon
Kimden Alındığı: Hüseyin DİLAVER
Derleyen: Ahmet YAMACI



ç) Eseri, ritme uygun olarak basit dans hareketleri ya da beden perküsyonu ile eşlik ederek seslendiriniz.

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

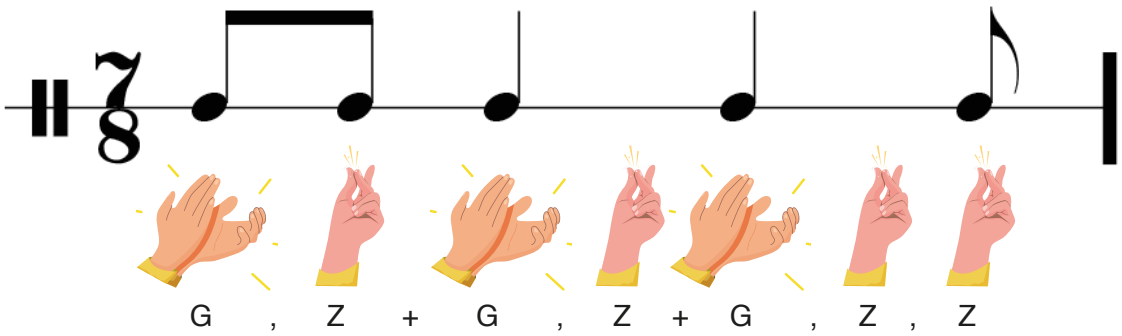
Adı : Gemiciler Kalkalım
Amacı : 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, renkli kalemler

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde doğru duruş, esneme, diyafram çalıştırma, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Öğretmeniniz rehberliğinde ritim çalışmaları yapınız.

- Aşağıdaki ritim çalışmasını güçlü vuruşları "alkış", zayıf vuruşları "parmak şıklatma" ile seslendiriniz.



c) Yan sayfada yer alan "Gemiciler Kalkalım" adlı eserin müzikal bileşenlerini incelemek için aşağıdaki yönergeleri öğretmeniniz rehberliğinde uygulayınız.

- Eserlerin nefes, gürlük, hız, ritmik ve ezgisel yapısını öğretmeninizle inceleyiniz. Eserin güçlü ve zayıf vuruşlarını belirleyiniz. Güçlü vuruşlara denk gelen sözlerin altını kırmızı, zayıf vuruşlara denk gelen sözlerin altını ise mavi kalemle işaretleyiniz.
- Dijital kaynaklar aracılığı ile eseri dinleyiniz. Eserin ritmik ve ezgisel yapısına dikkat ediniz. Esere güçlü vuruşlarda alkışla, zayıf vuruşlarda parmak şıklatarak eşlik ediniz.
- Öğretmeninizin 7/8'lik usulün yapısı ile ilgili vereceği bilgileri dikkatle dinleyiniz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
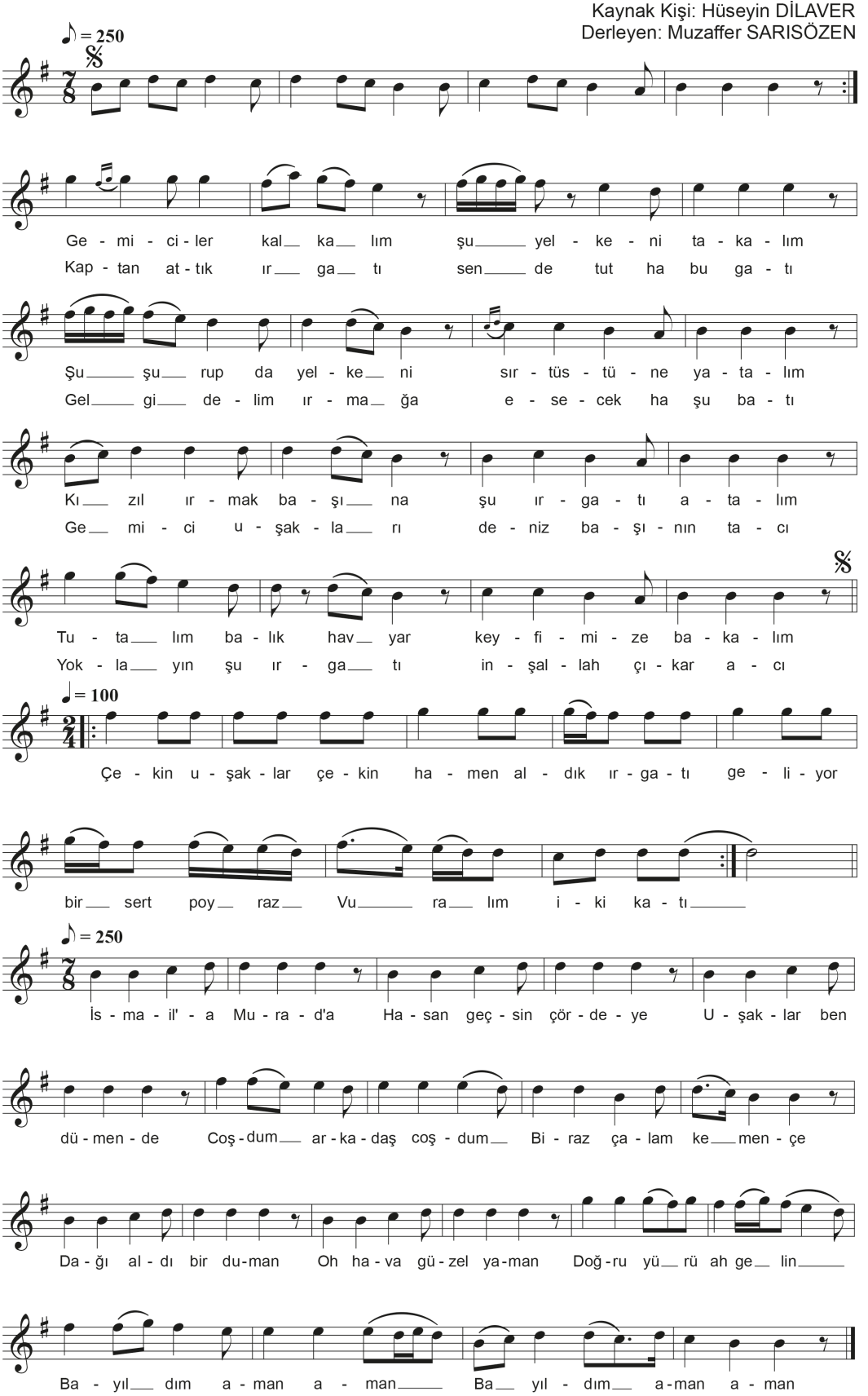
ç) Eseri, ritme uygun olarak basit dans hareketleri ya da beden perküsyonu ile eşlik ederek seslendiriniz.

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

GEMİCİLER KALKALIM

Yöresi: Trabzon
Kaynak Kişi: Hüseyin DİLAVER
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN



Etkinlik Zamanı

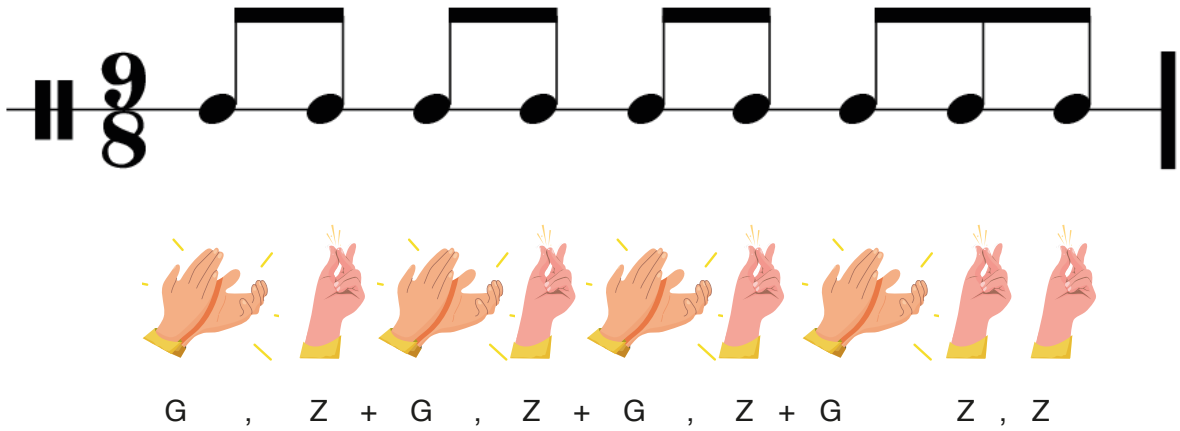
Adı : Çemberimde Gül Oya
Amacı : 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik usullerdeki eserleri seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, renkli kalemler

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde doğru duruş, esneme, diyafram çalıştırma, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Öğretmeniniz rehberliğinde ritim çalışmaları yapınız.

- Aşağıdaki ritim çalışmasını güçlü vuruşları "alkış", zayıf vuruşları "parmak şıklatma" ile seslendiriniz.

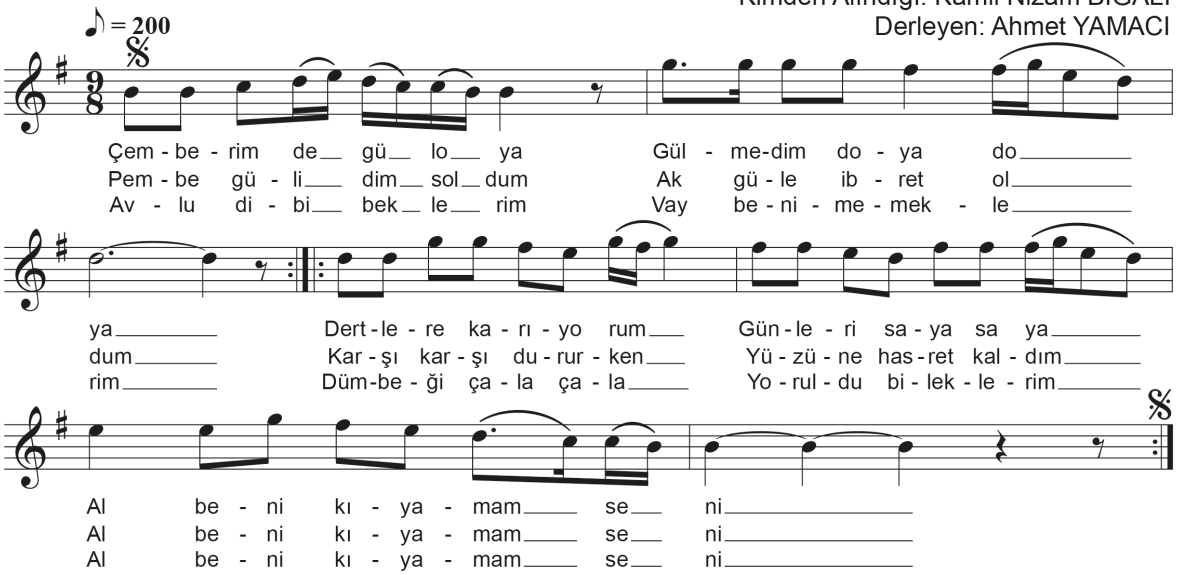


c) Yan sayfada yer alan "Çemberimde Gül Oya" adlı eserin müzikal bileşenlerini incelemek için aşağıdaki yönergeleri öğretmeniniz rehberliğinde uygulayınız.

- Eserlerin nefes, gürlük, hız, ritmik ve ezgisel yapısını öğretmeninizle inceleyiniz. Eserin güçlü ve zayıf vuruşlarını belirleyiniz. Güçlü vuruşlara denk gelen sözlerin altını kırmızı, zayıf vuruşlara denk gelen sözlerin altını ise mavi kalemle işaretleyiniz.
- Dijital kaynaklar aracılığı ile eseri dinleyiniz. Eserin ritmik ve ezgisel yapısına dikkat ediniz. Esere güçlü vuruşlarda alkışla, zayıf vuruşlarda parmak şıklatarak eşlik ediniz.
- Öğretmeninizin 7/8'lik usulün yapısı ile ilgili vereceği bilgileri dikkatle dinleyiniz. Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ÇEMBERİMDE GÜL OYA

Yöre: Çanakkale
Kimden Alındığı: Kamil Nizam BİGALI
Derleyen: Ahmet YAMACI





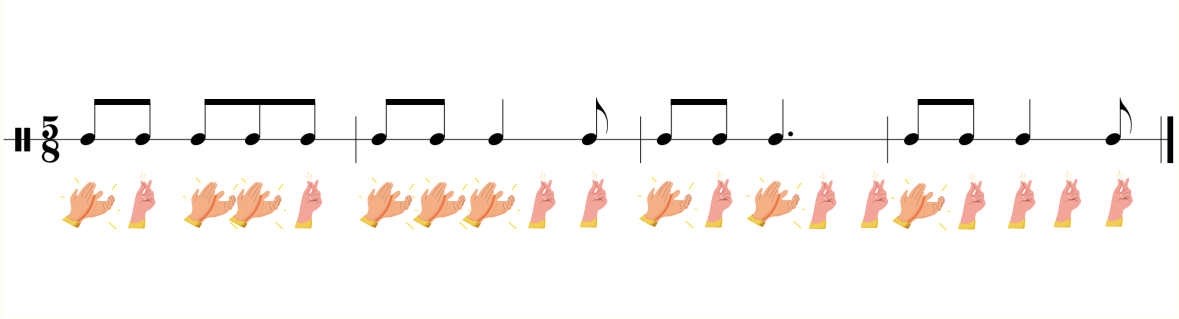
ç) Eseri, ritme uygun olarak basit dans hareketleri ya da beden perküsyonu ile eşlik ederek seslendiriniz.

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

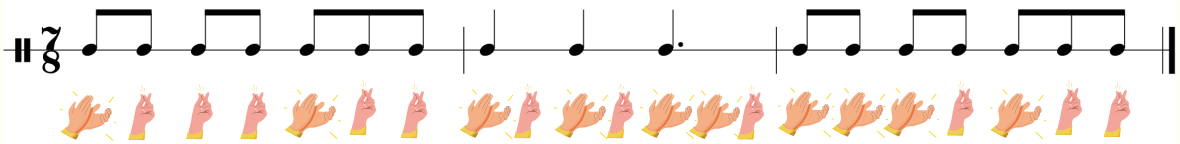
Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

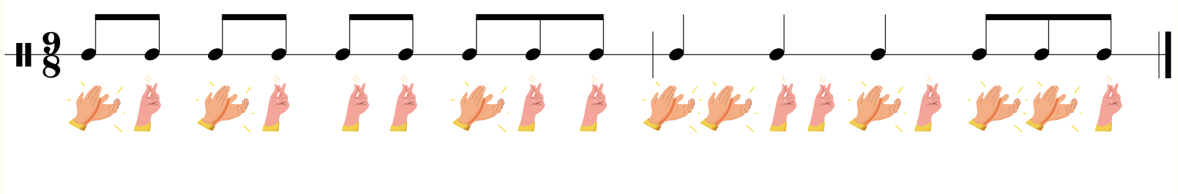
1. **Aşağıdaki 5/8'lik ritim çalışmasında notaların altına güçlü vuruşlar için** "alkış", **zayıf vuruşlar için** "parmak şıklatma" **görselleri verilmiştir. Yanlış olanları işaretleyiniz.**
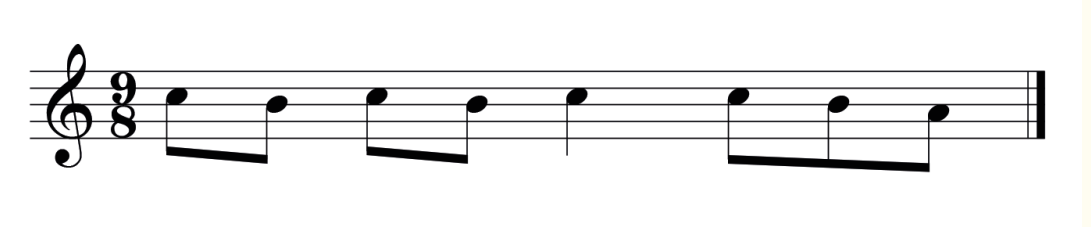


2. **Aşağıdaki 7/8'lik ritim çalışmasında notaların altına güçlü vuruşlar için** "alkış", **zayıf vuruşlar için** "parmak şıklatma" **görselleri verilmiştir. Yanlış olanları işaretleyiniz.**



3. **Aşağıdaki 9/8'lik ritim çalışmasında notaların altına güçlü vuruşlar için** "alkış", **zayıf vuruşlar için** "parmak şıklatma" **görselleri verilmiştir. Yanlış olanları işaretleyiniz.**



4. Aşağıdaki 9/8'lik aksak usullü ritim kalıbının güçlü "G" ve zayıf "Z" zaman dizilimi hangi seçenekte doğru verilmiştir?



A) G, Z + G, Z + G, Z + G, Z, Z
B) G, Z + G, Z + G, Z, Z + G, Z
C) G, Z + G, Z, Z + G, Z + G, Z
D) G, Z, Z + G, Z + G, Z + G, Z

5. Aşağıdaki aksak usulleri güçlü "G" ve zayıf "Z" zaman dizilimleri ile eşleştiriniz.

	G, Z + G, Z + G, Z + G, Z, Z	....
5/8	G, Z + G, Z, Z + G, Z, Z	....
7/8	G, Z + G, Z, Z	....
9/8	G, Z, Z + G, Z, Z	....
	G, Z + G, Z + G, Z, Z	....

BASİT MAKAMLARDA ESERLER SESLENDİRİYORUM

BAŞLAYALIM

1. Türk müziğinin yapısı hakkında neler biliyorsunuz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
2. Dinlediğiniz veya seslendirdiğiniz şarkıların hissettirdiği duygular neden farklıdır? Açıklayınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : Yurt Türküsü
Amacı : Basit makamlarda eserler seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, Türk çalgısı

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Türk müziği makamsal yapıya sahiptir. Makamların insanlar üzerinde uyandırdığı etkiler hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

b) Öğretmeniniz rehberliğinde doğru duruş, esneme, diyafram çalıştırma, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

- Derin bir nefes alınız ve sanki bir mumu üflüyormuş gibi dudaklarınızı büzerek nefesinizi yavaşça veriniz. Bu çalışmayı 3-4 kez tekrarlayınız.
- Her müziksel ifade bir duyguyu temsil eder. Piyano (p), forte (f) ve mezzo forte (mf) gibi müzikal ifadeler farklı duyguların anlatımını güçlendirir. Yan sayfadaki kısa-kesik nefes ve diyafram çalışmalarını öğretmeniniz rehberliğinde nüanslara uygun biçimde yapınız.



- 10 kısa-kesik soluk sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa



- 15 kısa-kesik soluk sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa



- 15 kısa-kesik soluk sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa sa



- Öğretmeniniz rehberliğinde basit makamlarla ilgili melodileri tekrarlama çalışmaları yapınız.

c) Aşağıda "Yurt Türküsü" adlı eserle ilgili bir hikâyenin giriş kısmı verilmiştir. Hikâyeyi eserin sözlerine göre tamamlayınız.

TURNA EFENDİ

Anadolu'nun bereketli topraklarında, baharlar geçtikçe gökyüzü turnalarla dolar. Turna kuşları bolluk, saflık, sadakat, özgürlük ve huzurun sembolü olarak bilinir. Ali Amca için de gördüğü turnalar, bereketin, huzurun müjdecisiydi. Ali Amca, ilkbaharda her gün evinin karşısındaki tepeye üşenmeden çıkar, her yıl onun için gelen "Turna Efendi"yi ziyaret ederdi. Yürürken de dilinde bir türkü olurdu, sanki bir yerlerde duyduğu, onu derinden etkileyen bir türkü. Turna Efendi köye gelirken geçtiği yerlerden toplamıştı sanki bu türkünün sözlerini. Toplamıştı da Ali Amca'ya emanet etmişti.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

YURT TÜRKÜSÜ

Yurdumun üstünde türküler söylerim
Menevşesi mor olur
Nar çiçeyi kor olur
Göklerinde turna uçar
Bir yüreğe can olur

Yurdumun üstünde türküler söylerim
Bereketi bol olur
Meyveleri bol olur
Göklerinde turna uçar
Bir yüreğe can olur

Yurdumun üstünde türküler söylerim
Kemençe var zurna var
Bar oynar horon oynar
Bağlama çın çın öter
Davul güm güm gümüler
Göklerinde turna uçar
Bir yüreğe can olur

ç) Eserle ilgili duygu düşüncelerinizi öğretmeninize açıklayınız.

d) Dijital kaynaklar aracılığı ile “Yurt Türküsü” adlı eseri dinleyiniz. Eserin ritmik ve ezgisel yapısına dikkat ediniz.

e) Öğretmeninizle eserle ilgili ritim egzersizleri yapınız.

f) Öğretmeniniz rehberliğinde eserin makamı ile ilgili kısa melodi tekrarlama egzersizleri yapınız.

g) Aşağıdaki “Yurt Türküsü” adlı eserin ilk dizeğini önce hızlı daha sonra yavaş söyleyiniz. Eserin duygusal yapısına göre hangi hızda söylenmesi gerektiği ile ilgili düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
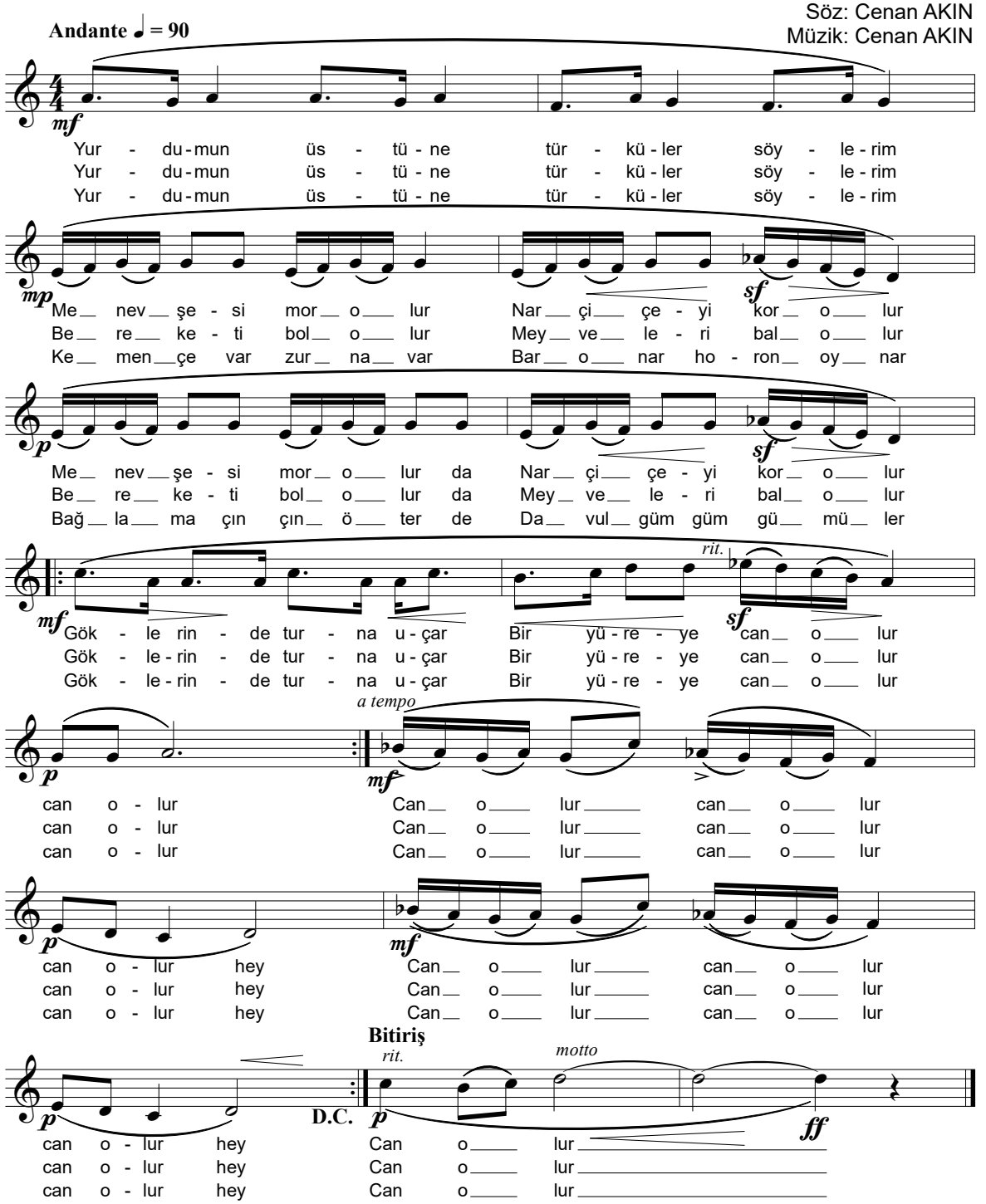
ğ) Öğretmeninizin Türk müziği çalgısı eşliği ile “Yurt Türküsü” adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

h) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.



YURT TÜRKÜSÜ

Söz: Cenan AKIN
Müzik: Cenan AKIN



Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Evlerinin Önü Yoldur
Amacı : Basit makamlarda eserler seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde doğru duruş, esneme, diyafram çalıştırma, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Aşağıda "Evlerinin Önü Yoldur" adlı türkü ilgili bir hikâyenin giriş kısmı verilmiştir. Hikâyeyi türkünün sözlerine göre tamamlayınız.

AL FADİME'M

Bir zamanlar, Anadolu'nun yemyeşil bir dağ köyünde Fadime adında güzel mi güzel bir kız yaşarmış. Yüzü ay gibi parlak, yanakları al almış. Köyde herkes onu "Al Fadime'm" diye severmiş. Sabahları erkenden kalkar, dağın yamacındaki çeşmeden su getirir, annesine yardım edermiş.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Evlerinin önü yoldur
Yoldan geçen garagoldur
Gurban olam sarı gelin
Gel destini bizden doldur

Al Fadime'm bal Fadime'm
Yanakları gül Fadime'm
Uyan uyan sabah oldu
Namazını kıl Fadime'm

Şu dağların burcu musun
Gız boynumun borcu musun
Gurban olam nazlı gelin
Sen kötünün harcı mısın

Al Fadime'm bal Fadime'm
Yanakları gül Fadime'm
Uyan uyan sabah oldu
Namazını kıl Fadime'm

c) Dijital kaynaklar aracılığı ile “Evlerinin Önü Yoldur” adlı türküyü dinleyiniz. Türkünün ritmik ve ezgisel yapısına dikkat ediniz.

ç) Öğretmeninizle türkü ile ilgili ritim egzersizleri yapınız.

d) Öğretmeniniz rehberliğinde türkünün makamı ile ilgili kısa melodi tekrarlama egzersizleri yapınız.

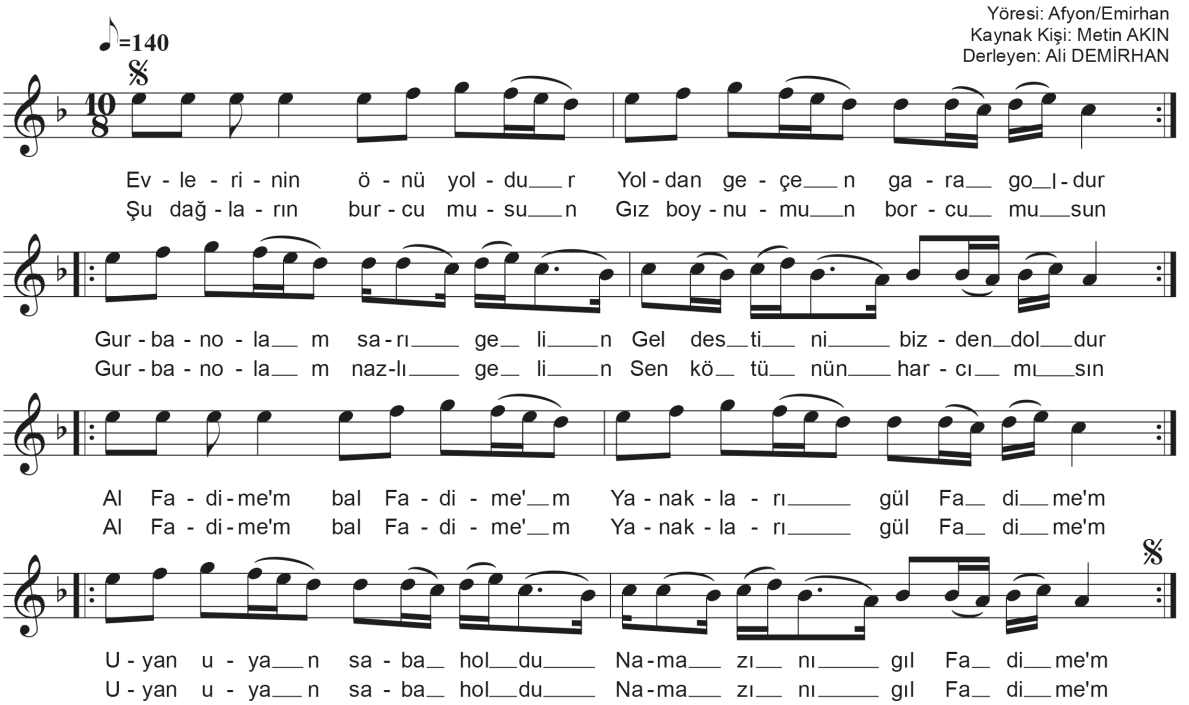
e) Aşağıda yer alan “Evlerinin Önü Yoldur” adlı eserin ilk dizeğini önce hızlı, daha sonra yavaş söyleyiniz. Türkünün duygusal yapısına göre hangi hızda söylenmesi gerektiği ile ilgili düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

f) Öğretmeninizin piyano eşliğinde “Evlerinin Önü Yoldur” adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

g) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR (*)

(AL FADİMEM)



* Eser, sınıf seviyesi doğrultusunda saz kısımları çıkarılarak sadeleştirilmiştir.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. I. Diyafram destekli nefes alıp bedeni gevşetmek
II. Dudak, dil ve yüz kaslarını esnetmek
III. Çene ve boyun kaslarını sıkmak
IV. Omuzları rahat bırakıp dik durmak

Buna göre şarkı söylemeden önce doğru bir şekilde hazırlanmak için numaralandırılmış ifadelerden hangileri yapılmalıdır?

A) Yalnız III
B) I ve II
C) I, II ve IV
D) I, II, III ve IV

2. Semra : Dün müzik dersinde bir şarkı söyledim ama öğretmenim duyguyu hissettiremediğimi söyledi.
Galip : Belki de şarkıyı hep aynı tonlamayla söylemişsindir.
Semra : Evet, olabilir. Peki duyguyu daha iyi nasıl verebilirim?
Galip : ----

Yukarıdaki diyaloğa göre Galip'in vereceği cevap hangisidir?

A) Melodiyi rastgele değiştirmelisin.
B) Ritmi tamamen görmezden gelmelisin.
C) Şarkıyı tekdüze söylemeye devam etmelisin.
D) Duygulara uygun ses değişiklikleri yapmalısın.

3. Aşağıdaki ifadeler doğruysa "D"**, yanlışsa** "Y" **yazınız.**

(.....) Şarkı söylerken ritim, melodi ve duygu önemsizdir.
(.....) Aynı şarkıyı farklı duygularla söylemek mümkündür.
(.....) Müzikal bileşenleri iyi kullanmak, şarkıyı daha anlamlı hâle getirir.

3. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI

1. I. Nefes alırken omuzları yukarı kaldırmak doğru bir tekniktir.
II. Sadece göğüsten alınan kısa nefesler şarkı söylemede yeterlidir.
III. Diyaframı kullanarak nefes almak sesin daha kontrollü çıkmasını sağlar.

Şarkı söylerken doğru nefes alma ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

2. **Aşağıdaki ifadeler doğruysa** "D"**, yanlışsa** "Y" **yazınız.**

(.....) Şarkı söylerken çenemizi ve boğazımızı sıkmalıyız.
(.....) Şarkı söylemeden önce bedenimizi esnetmek faydalıdır.
(.....) Doğru nefes almak, şarkı söylerken sesimizin daha güzel çıkmasını sağlar.

3. **Aksak usullü şarkılarda doğru söyleme tekniği için <u>en önemli</u> noktalardan biri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Rastgele nefes almak.
B) Ritmin temposunu değiştirmek.
C) Şarkıyı sürekli aynı hızda ve düz söylemek.
D) Ritmik vuruşlara dikkat ederek doğru vurgulamaları yapmak.

4. **Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.**

gırtlak | diyafram | artikülasyon

- Güzel ve etkili şarkı söylemede doğru ..... kullanımı kelimelerin net anlaşılmasını sağlar.
- Sesin uzun süre sabit ve temiz çıkabilmesi için ..... kontrolü gereklidir.

Ek ölçme ve değerlendirme sorularının yer aldığı içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.



4. TEMA

SELENDİRME ÇALIŞMALARI

- İstiklâl Marşı
- Millî ve Manevi Değerler
- Atatürk'ün Sevdiği Türküler
- Belirli Gün ve Haftalar
- Repertuvar Çalışmaları

Temada

- İstiklâl Marşı'nı,
- millî ve manevi değerlerle ilgili eserleri,
- Atatürk'ün sevdiği türküleri,
- belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri,
- yıl boyunca geliştirdiğiniz şarkı repertuvarından örnekleri seslendirmeniz

beklenmektedir.

ANAHTAR KAVRAMLAR

- Atatürk
- bel
- diyafram
- karın
- manevi
- marş
- millî
- nefes
- piyano
- seslendirme
- türkü
- uygun söyleme

EBA Tema Alanı

4. Tema Özeti



SESLENDİRME ÇALIŞMALARI

HATIRLAYALIM

Millî ve manevi değerler ile ilgili eserleri, belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri seslendirmiştiniz.

DÜŞÜNELİM

Belirli gün ve haftalar, millî ve manevi değerler ile ilgili hangi eserleri seslendirmiştiniz? Bu eserlerden birini öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

BAĞLANTI KURALIM

1. Bir eseri seslendirmeden önce bedeninizi hazır hâle getirmek, uygun söyleme teknikleri kullanmak ve müziksel bileşenlere dikkat etmek için ne gibi çalışmalar yaptınız? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
2. Müzik, millî ve manevi değerleri geçmişten günümüze kadar taşır. Şarkı, türkü ve marşlardaki dayanışma, sevgi, vatanseverlik gibi değerleri günlük hayatınızla ilişkilendiriniz. Düşüncelerinizi öğretmenlerinizle paylaşınız.

İSTİKLÂL MARŞI

BAŞLAYALIM



"İstiklâl" denince aklınıza ne geliyor? Düşüncelerinizi öğretmeniniz ile paylaşınız.

ÖĞRENELİM

"İstiklâl Marşı", Türk milletinin bağımsızlık ve özgürlük için verdiği mücadelenin simgesidir. Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazılan bu marş, milletimizin duygularını, inancını ve kararlılığını en güzel şekilde anlatır.

"İstiklâl Marşı"nı öğrenmek, anlamak ve saygı ile okumak her Türk vatandaşının görevidir.

Etkinlik Zamanı



Adı : İstiklâl Marşı
Amacı : İstiklâl Marşı'nı doğru seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, ayna, piyano

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeninizin rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Yan sayfada yer alan "İstiklâl Marşı"nın sözlerini doğru telaffuz etmek için önce sözleri okuyunuz. Anlamını bilmediğiniz sözcüklerin altını çizerek anlamlarını öğreniniz.

c) "İstiklâl Marşı"nı "ton, hız ve gürlük terimleri" bakımından inceleyiniz.

ç) Marşın nefes yerleri ilk sözlerde virgül, ikinci sözlerde ise yıldız ile gösterilmektedir. Nefes yerlerini inceleyiniz.

d) "İstiklâl Marşı"nı seslendirmeye başlamadan önce, öğretmeninizle "üç vuruş" olarak uzatılan yerleri ve nüanslarını belirleyiniz.
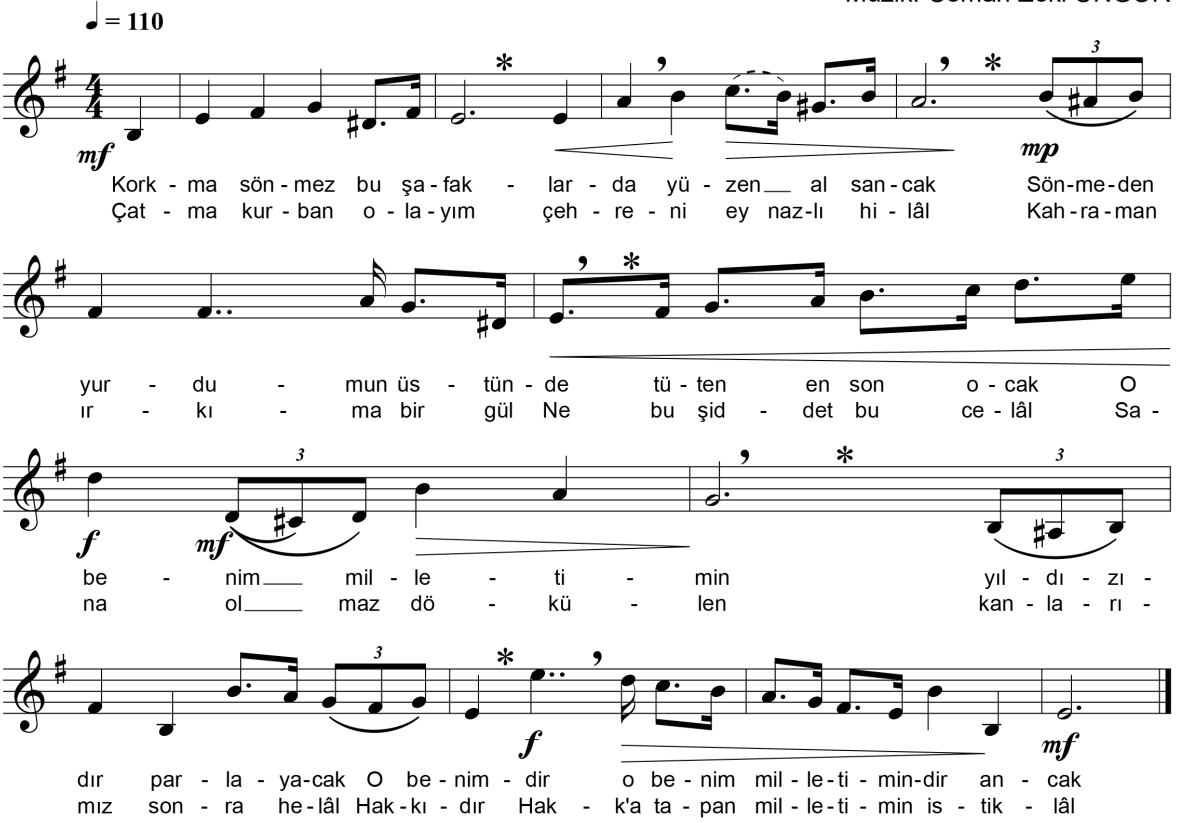
e) "İstiklâl Marşı"nın solfej çalışmasını yapınız.

f) "İstiklâl Marşı"nı öğretmeniniz tarafından yapılan uyarı ve yönlendirmeler doğrultusunda piyano eşliğinde seslendiriniz. Seslendirme sırasında ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Bu bölgedeki genişleme ve daralmaya odaklanarak diyafram kasını fark ediniz.

g) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

İSTİKLÂL MARŞI (*)

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

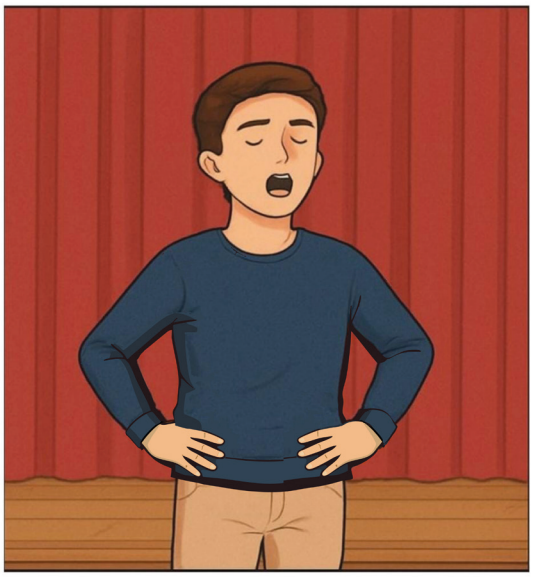


(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözünü söylerken virgül (,), ikinci sözünü söylerken ise yıldız (*) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

"İstiklâl Marşı" ile ilgili içeriğe ulaşmak için soldaki karekodu okutunuz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI



Görsel 4.1: Marş seslendirme

1. **Yukarıdaki görselde (Görsel 4.1), bir öğrenci "İstiklâl Marşı"nı seslendirmektedir. Öğrencinin sesini doğru kullanabilmesi için yapması gereken davranışları yazınız.**

.....
.....
.....
.....

2. **Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri kendinize uygun ifadelerle doldurunuz.**

- "İstiklâl Marşı"nı seslendirmeden önce yaptığım hazırlık çalışmalarında en çok……
  ……
  ……bölümünde zorlandım.
- "İstiklâl Marşı"nın sözlerini incelediğimde ……
  …… hissettim.
- "İstiklâl Marşı"nı inceleme çalışması sürecinde en çok……
  ……..bölümüne dikkat ettim.
- Bu etkinlikte en çok ……
  ..... bölümünde keyif aldım.
  Çünkü ……

3. Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
"İstiklâl Marşı"nı seslendirmeden önce bedenimi hazır hâle getirdim.			
"İstiklâl Marşı"nı seslendirmeden önce nefes egzersizleri yapabildim.			
"İstiklâl Marşı"nı ses ve nefes yerlerine uygun şekilde seslendirdim.			
"İstiklâl Marşı"nın solfejini yapabildim.			
"İstiklâl Marşı"nın nefes yerlerini belirleyebildim.			
"İstiklâl Marşı"nı tonlama, gürlük, hız, ezgisel ve ritmik yapısına dikkat ederek seslendirebildim.			
"İstiklâl Marşı"nı piyano eşliğinde seslendirebildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

MİLLÎ VE MANEVİ DEĞERLER

BAŞLAYALIM

“Millî ve manevi değer” denince aklınıza ne geliyor? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : Cumhuriyet Türküsü
Amacı : Millî ve manevi değerlerle ilgili eser seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.



Görsel 4.2: Doğru ve dengeli duruş

b) Mustafa Kemal Atatürk, hürriyeti bir milletin en değerli hakkı olarak görmüştür. Atatürk'e göre bir millet özgür değilse bağımsız olması da mümkün değildir. Atatürk, sadece Türk milletinin değil her milletten insanın özgürce düşünmesini, konuşmasını ve karar vermesini isteyen bir lider olmuştur. O, halkın kendi yöneticilerini seçmesini sağlamış, halkın yönetime katılmasına önem vermiştir. "...Sosyal topluluğumuzda, devletimizde hürriyet sonsuza kadar sürecektir. Ancak onun sonsuzluğu, onu sonsuz yapan kuralların korunması ile ayakta durur ve onunla sınırlıdır…"

Atatürk'ün Meclis Açılış Konuşmaları, 4. Yasama Yılı (1 Mart 1923)

Yukarıdaki gibi Atatürk'ün hürriyetle ilgili birçok söylevi vardır. Hürriyetle ilgili siz neler düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.



Görsel 4.3: Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi açılış konuşması

c) Aşağıdaki eseri seslendirirken öğretmeniniz rehberliğinde ritim eşliği yapınız. Piyano (p), forte (f) ve mezzo forte (mf) gibi müzikal ifadelerin, farklı duyguların anlatımını güçlendirdiğini öğrenmiştiniz. Aşağıdaki kısa-kesik nefes ve diyafram çalışmasını öğretmeniniz rehberliğinde nüanslara uygun biçimde yapınız.

sa sa sa sa sa
. . . . .
p

sa sa sa sa sa
. . . . .
f

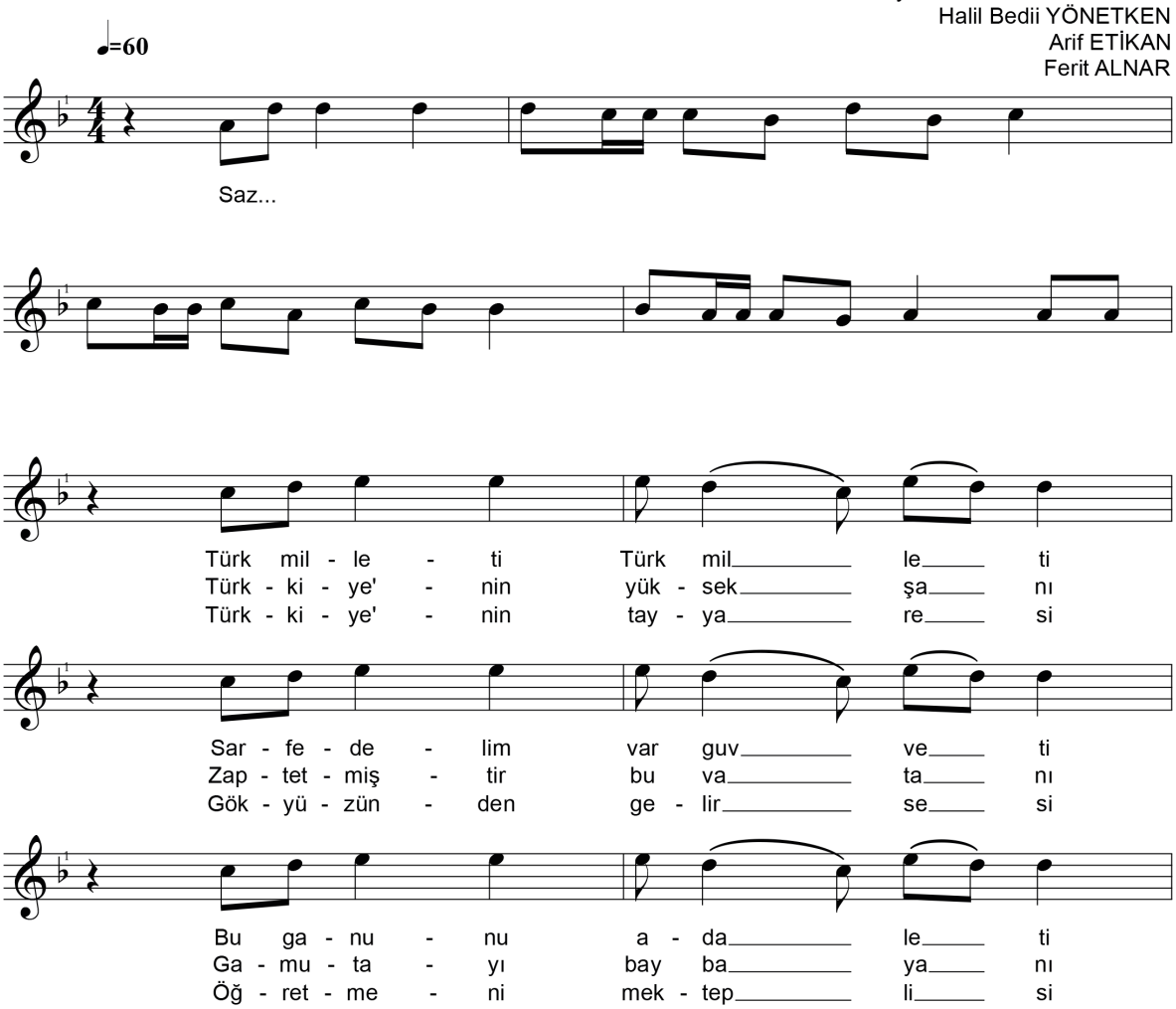
sa sa sa sa sa
. . . . .
mf

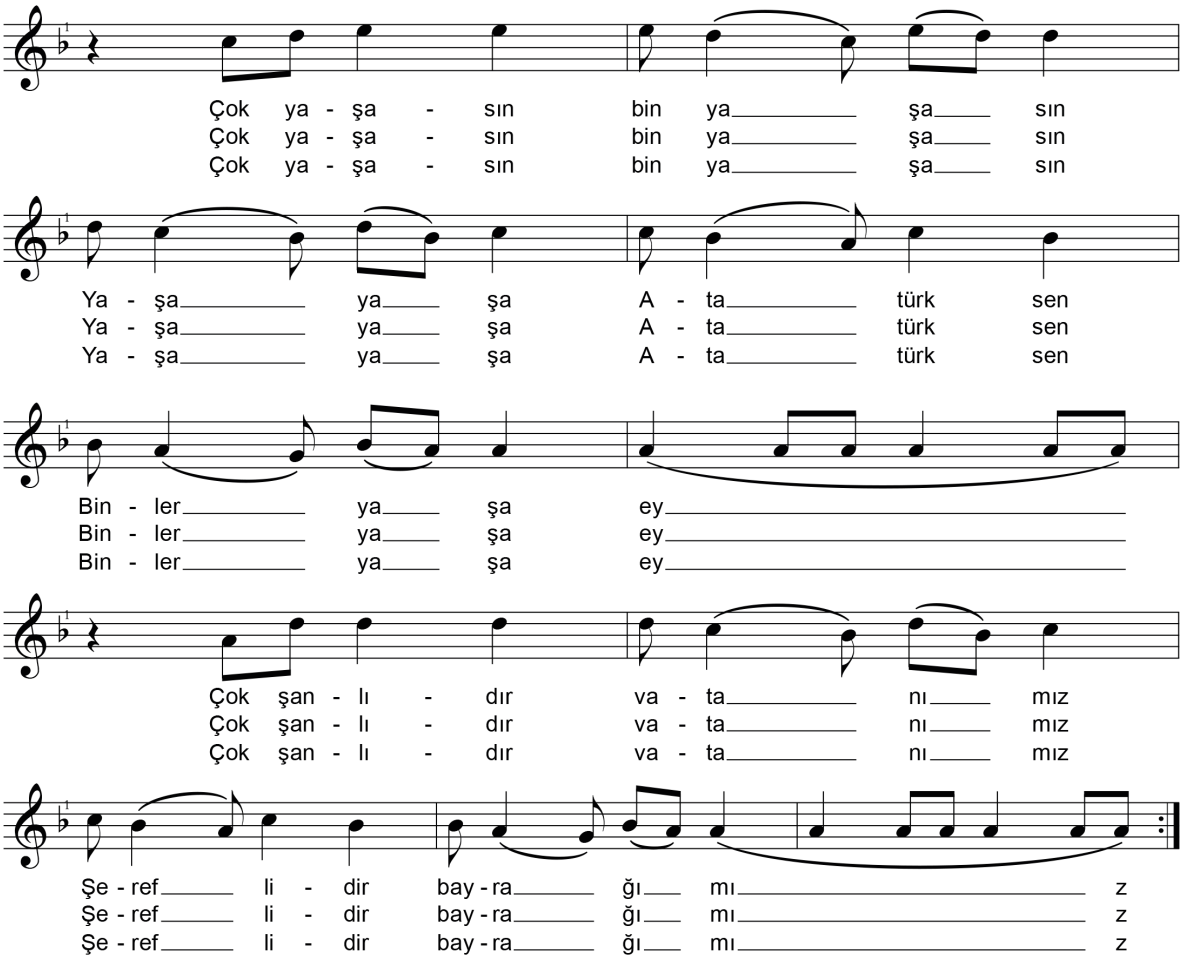
ç) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıda yer alan “Cumhuriyet Türküsü” adlı eserin sözlerini inceleyiniz. Millî değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramlar neden önemlidir? Gelecek nesillere bu kavramların aktarılması için neler yapılabilir? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

e) Öğretmeninizin piyano eşliğinde “Cumhuriyet Türküsü” adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

TÜRK MİLLETİ TÜRK MİLLETİ
(CUMHURİYET TÜRKÜSÜ)

Yöre: Sivas/Şarkışla
Kimden Alındığı: Âşık Veysel ŞATIROĞLU
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Halil Bedii YÖNETKEN
Arif ETİKAN
Ferit ALNAR





f) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Plevne Kahramanı
Amacı : Millî ve manevi değerlerle ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Öğretmeninizle nüans çalışmaları yapınız.

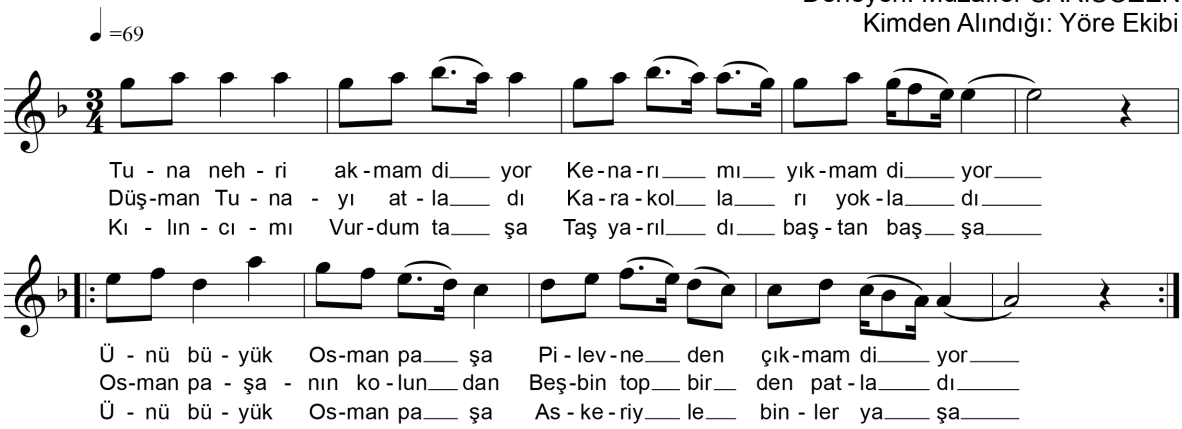
c) Belirlediğiniz dijital kaynaklar aracılığıyla "Plevne Kahramanı" adlı eseri dinleyiniz.

ç) Öğretmeninizle esere uygun ritim oluşturunuz. Parmak şıklatma, alkış, dize vurma gibi hareketlerle esere eşlik ediniz.

d) Öğretmeninizin piyano eşliğinde aşağıda yer alan "Plevne Kahramanı" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

OSMAN PAŞA
(Plevne Kahramanı)

Yöresi: Rumeli
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Kimden Alındığı: Yöre Ekibi



e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Haklarımızla Eşitiz
Amacı : Millî ve manevi değerlerle ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano, ayna, ritim aletleri

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Yan sayfada yer alan "Haklarımızla Eşitiz" adlı eserin sözlerini sesli okuyunuz. Zorlandığınız kelimelerin altını çizerek yavaş bir şekilde tekrar tekrar okuyunuz.

c) Öğretmeninizle artikülasyon çalışmaları yapınız.

ç) Öğretmeniniz rehberliğinde, eserin tonunu belirleyip uygun gam çalışmaları yapınız.

d) Dijital araçları kullanılarak eserin kaydını dinleyiniz ve bu kayıtlar üzerinden eserin analizini yapınız.
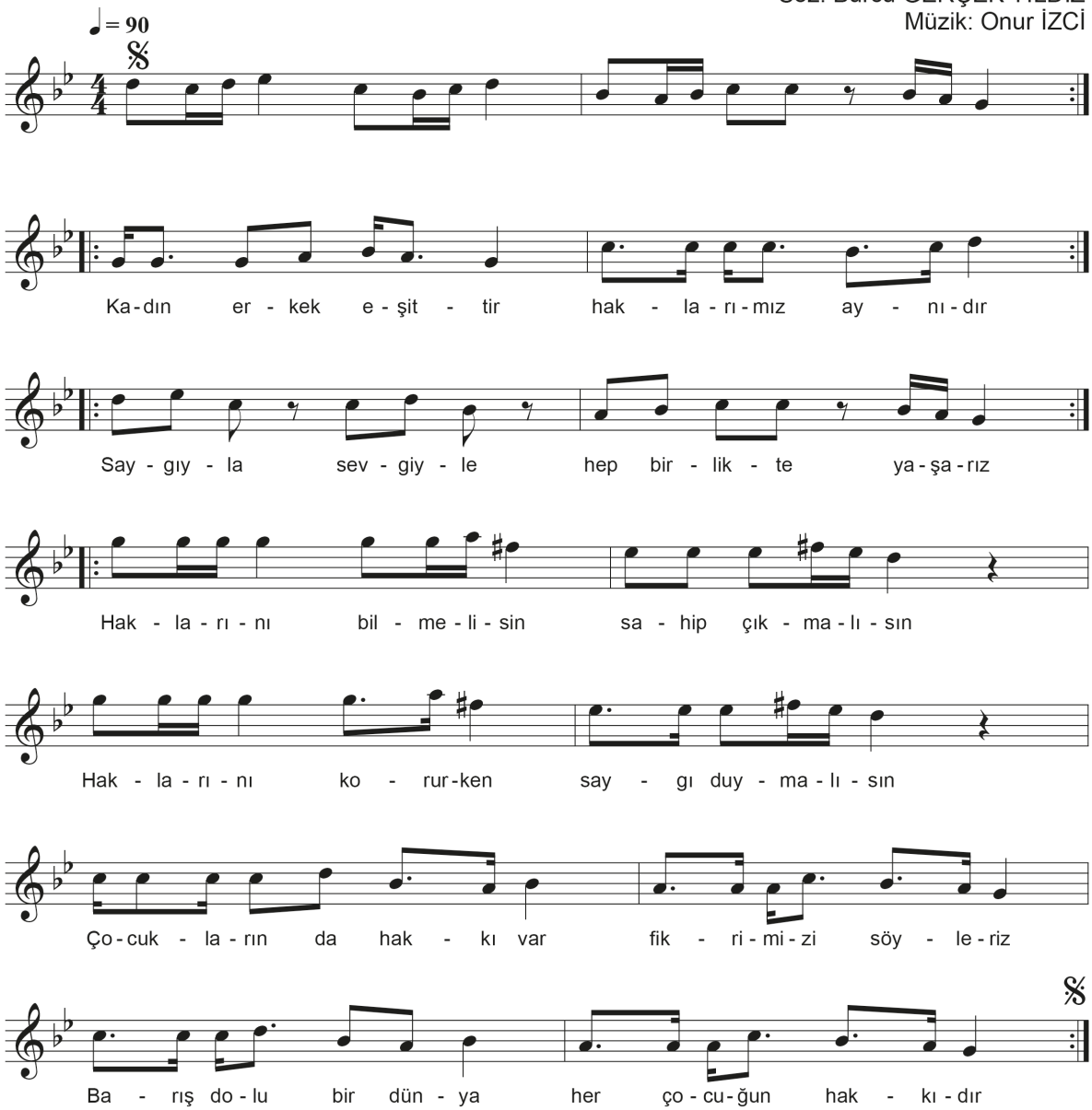
e) Öğretmeniniz rehberliğinde, ritim aleti eşliğinde eseri seslendiriniz.



Görsel 4.4: Ritim çalgıları

HAKLARIMIZLA EŞİTİZ

Söz: Burcu GERÇEK YILDIZ
Müzik: Onur İZCİ



f) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

"Haklarımızla Eşitiz" adlı eseri dinlemek için için soldaki karekodu okutunuz.

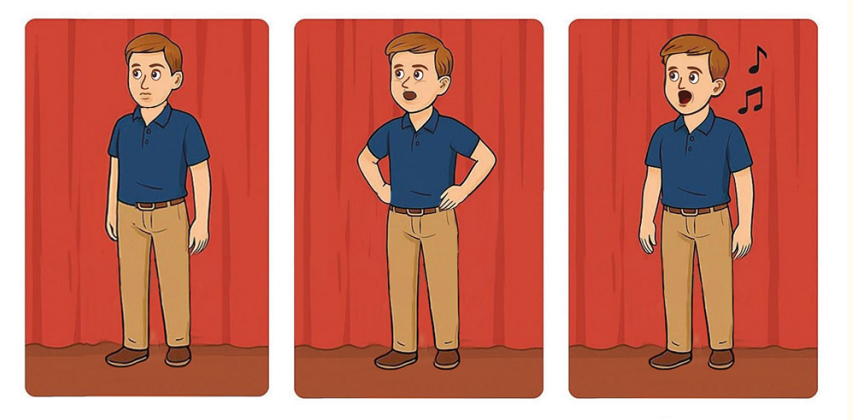
Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. **Bir eseri seslendirirken millî değerleri yansıtan bölümlere nasıl bir vurgu yaparsınız? Ses tonunuzu, duygunuzu ve vurgularınızı bu değerleri en iyi şekilde yansıtacak biçimde nasıl ayarlarsınız? Örnek olarak seslendirdiğiniz bir cümle üzerinden açıklayınız.**

.....
.....
.....
.....

2. Görselde (Görsel 4.5), bir çocuk sahnede duruşunu düzeltmekte, nefes egzersizi yapmakta ve yüksek sesle bir marş seslendirmektedir.



Görsel 4.5: Doğru duruş, nefes egzersizi ve seslendirme

Bu çocuğun yaptığı etkinlik, aşağıdaki millî değerlerden hangisiyle <u>en çok</u> ilişkilidir?

A) Doğruluk
B) Misafirperverlik
C) Vatanseverlik
D) Yardımlaşma

3. Öğrenciler, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlama töreninde bir marş seslendireceklerdir. Öğretmenleri, seslerini doğru kullanabilmeleri için onlara sahnede dik durmalarını, ellerini bellerine koyarak nefes egzersizi ve artikülasyon çalışmaları yapmalarını söyler.

Yukarıdaki metinde yer alan hazırlık süreci sizce neden gereklidir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

Minik balık Mavi, okyanusun derinliklerinde arkadaşlarıyla yaşardı. Bir gün öğretmeni ona, deniz canlıları arasındaki yardımlaşma ve dostluk üzerine bir şarkı söyleme görevi verdi. Mavi; şarkıyı söylemeden önce nefes çalışmaları yaptı, yüzgeçlerini gevşeterek kendini rahatlattı. Şarkının sözleri, denizde birbirine yardım eden canlıları anlatıyordu. Mavi şarkısını duygulu bir şekilde söyledi ve herkesi etkiledi. Dinleyiciler sadece Mavi'nin sesine değil şarkıya verdiği anlama da hayran kaldı.

4. Bu hikâyeye göre Mavi'nin söylediği şarkı aşağıdaki değerlerden hangisini yansıtmaktadır?

A) Teknolojik buluşlar
B) Eğlence ve yarışma
C) Yardımlaşma ve dostluk
D) Hızlı şarkı söyleme becerisi

5. Siz de bir deniz canlısı olsaydınız hangi manevi ya da toplumsal değeri anlatan bir şarkı bestelemek isterdiniz?

Seçtiğim değer: .....
Bu değeri seçtim, çünkü .....
Şarkının adı: .....
Şarkının sözleri:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri kendinize uygun ifadelerle doldurunuz.

- "Haklarımızla Eşitiz" adlı eseri seslendirirken en çok .....
  ..... bölümünde zorlandım.
- "Haklarımızla Eşitiz" adlı eseri seslendirirken en çok .....
  ..... bölümünden keyif aldım.
- "Haklarımızla Eşitiz" adlı eseri seslendirmeden önce yaptığım hazırlık aşamasında en çok .....
  ..... bölümünde zorlandım.
- Manevi değerlerle ilgili ben bir eser yazacak olsaydım .....
  ..... değeri ile ilişkili bir eser yazardım.
  Çünkü .....
  .....
  .....

7. Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eseri seslendirmeden önce bedenimi hazır hâle getirdim.			
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eseri ses ve nefes yerlerine uygun şekilde seslendirdim.			
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eserin solfejini yapabildim.			
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eserin nefes yerlerini belirleyebildim.			
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eseri tonlama, gürlük, hız, ezgisel ve ritmik yapısına dikkat ederek seslendirebildim.			
"Cumhuriyet Türküsü" adlı eseri piyano eşliğinde seslendirebildim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eseri seslendirmeden önce bedenimi hazır hâle getirdim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eseri ses ve nefes yerlerine uygun şekilde seslendirdim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eserin solfejini yapabildim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eserin nefes yerlerini belirleyebildim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eseri tonlama, gürlük, hız, ezgisel ve ritmik yapısına dikkat ederek seslendirebildim.			
"Plevne Kahramanı" adlı eseri piyano eşliğinde seslendirebildim.			
"Haklarımızla Eşitiz" adlı eseri seslendirmeden önce nefes egzersizleri yapabildim.			
"Haklarımızla Eşitiz" adlı eserin sözlerini inceleyebildim.			
"Haklarımızla Eşitiz" adlı eserin müzikal bileşenlerini inceleyebildim.			
"Haklarımızla Eşitiz" adlı eserin solfejini yapabildim.			
"Haklarımızla Eşitiz" adlı eserin ritmik okumasını yapabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

ATATÜRK'ÜN SEVDİĞİ TÜRKÜLER

BAŞLAYALIM

Atatürk'ün sevdiği türkülerden bildiklerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

Etkinlik Zamanı

Adı : Manastır'ın Ortasında
Amacı : Atatürk'ün sevdiği türküleri seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Yan sayfada yer alan "Manastır'ın Ortasında" adlı eserin sözlerini okuyunuz. Söylemekte zorlandığınız kelimeler ve harfler için tekerleme çalışması yapınız.

c) Öğretmeniniz rehberliğinde, eserin müziksel bileşenlerini inceleyiniz.
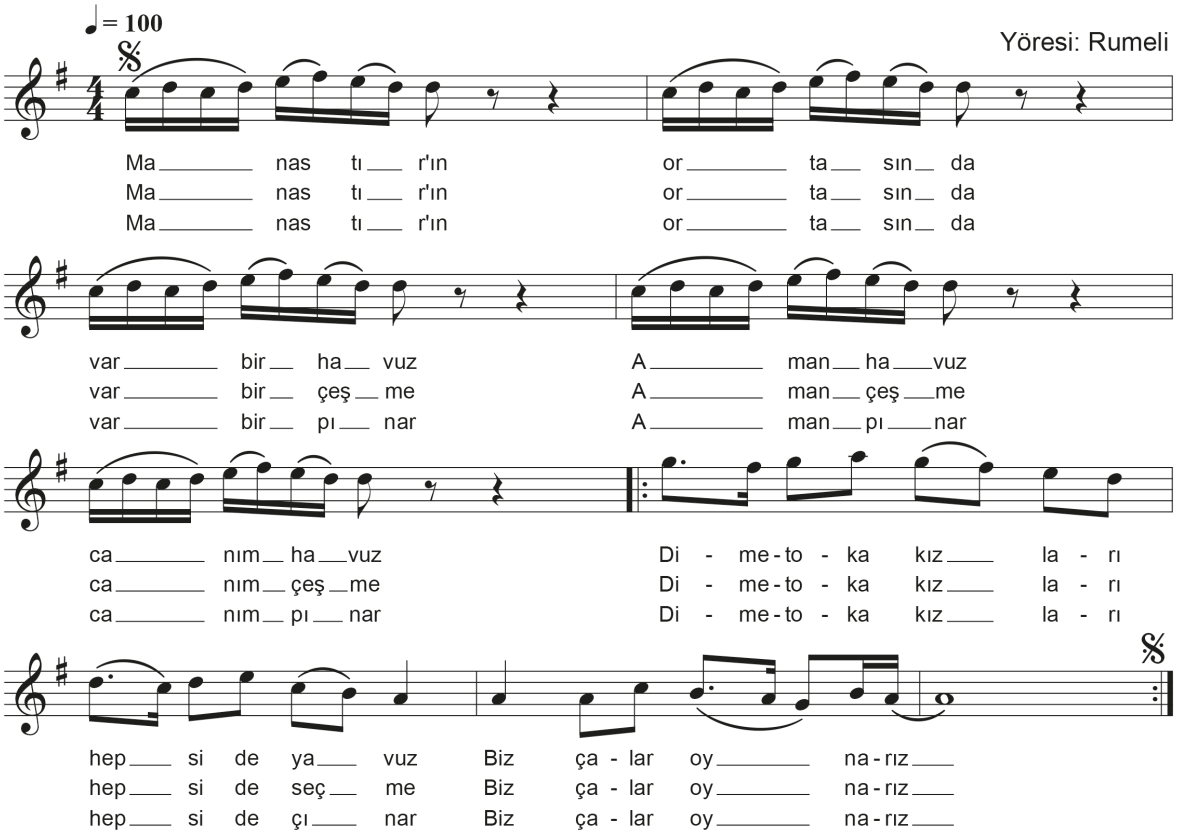
ç) "Manastır'ın Ortasında" adlı eseri seslendirmeye başlamadan önce, esere eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

d) Eseri önce öğretmeninizden dinleyiniz. Öğretmeninizin piyano eşliğinde "Manastır'ın Ortasında" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.



Görsel 4.6: Zilli def

MANASTIR'IN ORTASINDA



e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.



Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. **Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız** "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
"Manastır'ın Ortasında" adlı eseri seslendirmeden önce nefes egzersizleri yapabildim.			
"Manastır'ın Ortasında" adlı eseri seslendirmeden önce, söylemekte zorlandığım kelimeler için tekerleme çalışmalarını yapabildim.			
"Manastır'ın Ortasında" adlı eserin müzikal bileşenlerini inceleyebildim.			
"Manastır'ın Ortasında" adlı eseri piyano eşliğinde seslendirebildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

2. **Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri kendinize uygun ifadelerle doldurunuz.**

- "Manastır'ın Ortasında" adlı eseri seslendirmeden önce yaptığım hazırlık çalışmalarında en çok ……
  …… bölümünde zorlandım.
- "Manastır'ın Ortasında" adlı eserin sözlerini incelediğimde ……
  ……
  hissettim.
- "Manastır'ın Ortasında" adlı eserin inceleme çalışması sürecinde en çok ……
  ……
  bölümüne dikkat ettim.
- Bu etkinlikte en çok ……
  ……
  bölümünde keyif aldım. Çünkü ……
  ……

3. Anıl Öğretmen, sınıfa Atatürk'ün sevdiği türkülerden biri olan "Fikrimin İnce Gülü"nü dinletmiştir. Ardından öğrencilerden bu türküyü grup hâlinde seslendirmelerini istemiştir. Öğrenciler, performans eseri seslendirmeden önce şu hazırlıkları yapmıştır:

- Şarkı sözlerini dikkatlice incelemişlerdir.
- Seslerini ısıtmak için ses ve nefes egzersizleri yapmışlardır.
- Grup içinde her öğrencinin hangi bölümü söyleyeceğine karar vermişlerdir.
- Türkünün duygusunu yansıtabilmek için Atatürk'ün bu türküye neden değer verdiğini konuşmuşlardır.

Buna göre öğrencilerin yaptığı bu hazırlıklarla ilgili aşağıdaki çıkarımların hangisi doğrudur?

I. Türkünün anlamını ve duygusunu kavramaya çalışmışlardır.
II. Atatürk'ün sadece eğlence için bu türküleri dinlediğini düşünmüşlerdir.
III. Öğrenciler, seslendirme sırasında doğru ve uyumlu söylemek için plan yapmışlardır.

Yukarıdaki çıkarımlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

4. I. 100. Yıl Marşı
II. Manastır'ın Ortasında
III. Ankara'nın Taşına Bak

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk'ün sevdiği türkülere örnek verilebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) I, II ve III

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR

BAŞLAYALIM

1. Belirli gün ve haftalarla ilgili eserlerden bildiklerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
2. Toplumdaki millî ve manevi değerlere duyarlı olabilmek için yapılması gerekenleri öğretmeninizle paylaşınız

ÖĞRENELİM

Belirli gün ve haftalar, milletimiz için önemli olan olayları anmak ve kutlamak için yılın belli tarihlerinde yapılan özel günlerdir. Bu günlerde törenler düzenlenir, konuşmalar yapılır ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirilir.

Etkinlik Zamanı

Adı : Cumhuriyet Marşı
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Cumhuriyet Bayramı'nda seslendireceğiniz, yan sayfada yer alan "Cumhuriyet Marşı" adlı eserin sözlerini öğretmeniniz rehberliğinde okuyunuz. Eserin sözlerindeki millî ve manevi değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramların önemi nedir? Eserin sözleriyle neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

c) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıdaki çalışmaları uygulayınız.

- Eserin tonunu ve nüanslarını belirleyiniz.
- Eserin müzikal bileşenlerini inceleyiniz.
- Seslendirmeye başlamadan önce, şarkıya eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

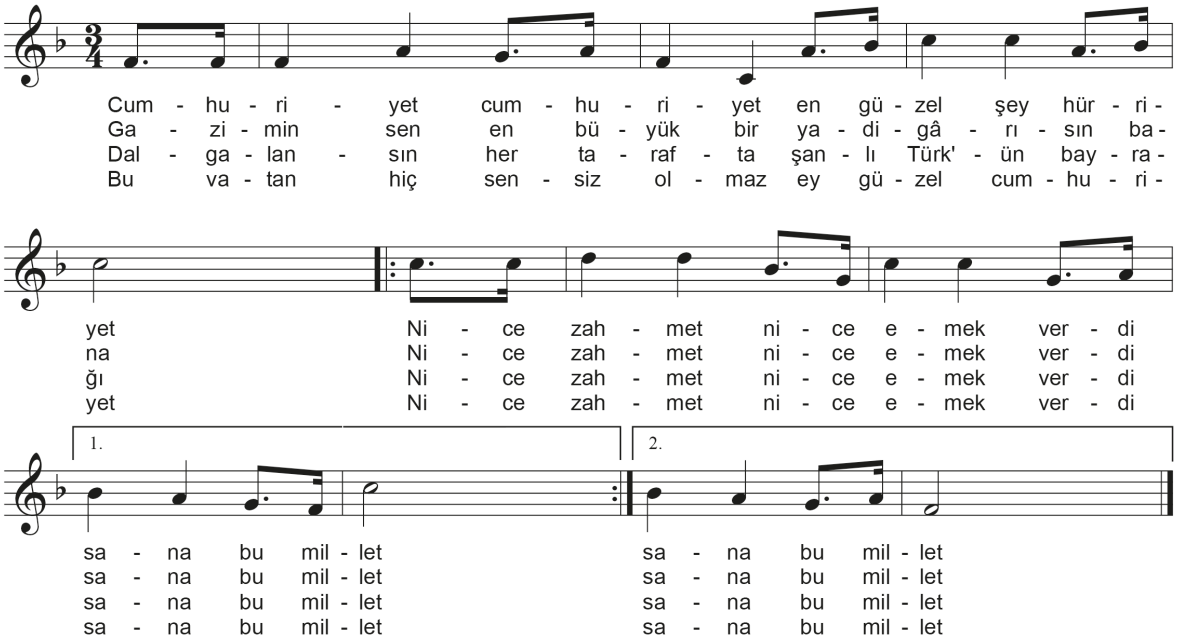
ç) Öğretmeninizin piyano eşliğinde "Cumhuriyet Marşı" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

d) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

CUMHURİYET MARŞI

Moderato Maestoso

Söz: Zati ARCA
Müzik: Zati ARCA





Görsel 4.7: Türk bayrağı

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Yemen Türküsü
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 2 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Atatürk Haftası için seslendireceğiniz, yan sayfada yer alan "Yemen Türküsü" adlı eserin sözlerini öğretmeniniz rehberliğinde okuyunuz.

c) Millî ve manevi değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramların önemi nedir? Eserin sözleriyle sizce neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ç) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıdaki çalışmaları uygulayınız.

- Eserin tonunu ve nüanslarını belirleyiniz.
- Eserin müzikal bileşenlerini inceleyiniz.
- Seslendirmeye başlamadan önce, şarkıya eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

d) Öğretmeninizin piyano eşliğinde "Yemen Türküsü" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.
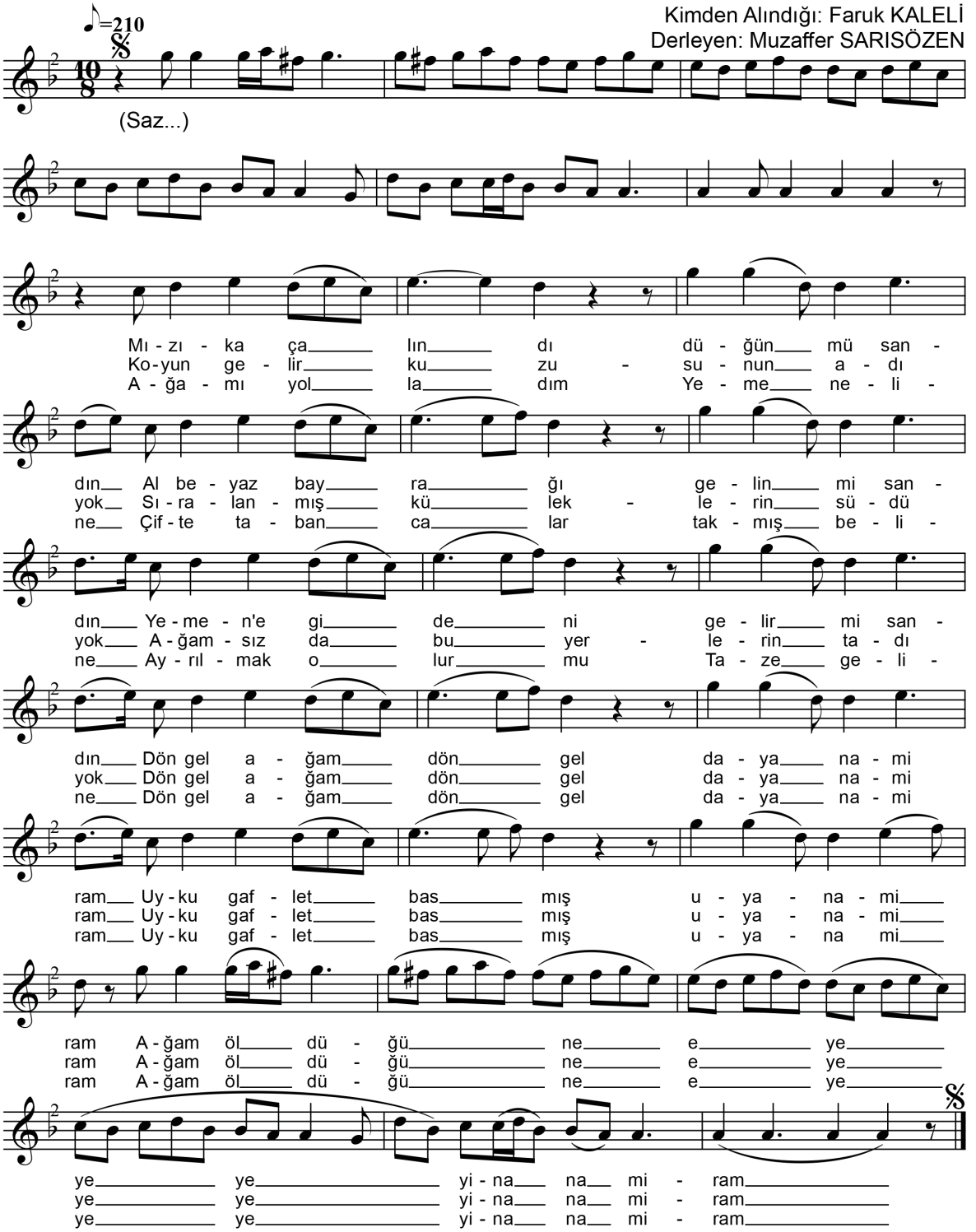
e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.



Görsel 4.8: Gramafon

MIZIKA ÇALINDI DÜĞÜN MÜ SANDIN?
(YEMEN TÜRKÜSÜ)

Yöre: Erzurum
Kimden Alındığı: Faruk KALELİ
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN



Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için soldaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Sen Varsın Öğretmenim
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Öğretmenler Günü için seslendireceğiniz, yan sayfada yer alan "Sen Varsın Öğretmenim" adlı eserin sözlerini öğretmeniniz rehberliğinde okuyunuz.

c) Millî ve manevi değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramların önemi nedir? Eserin sözleriyle neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.
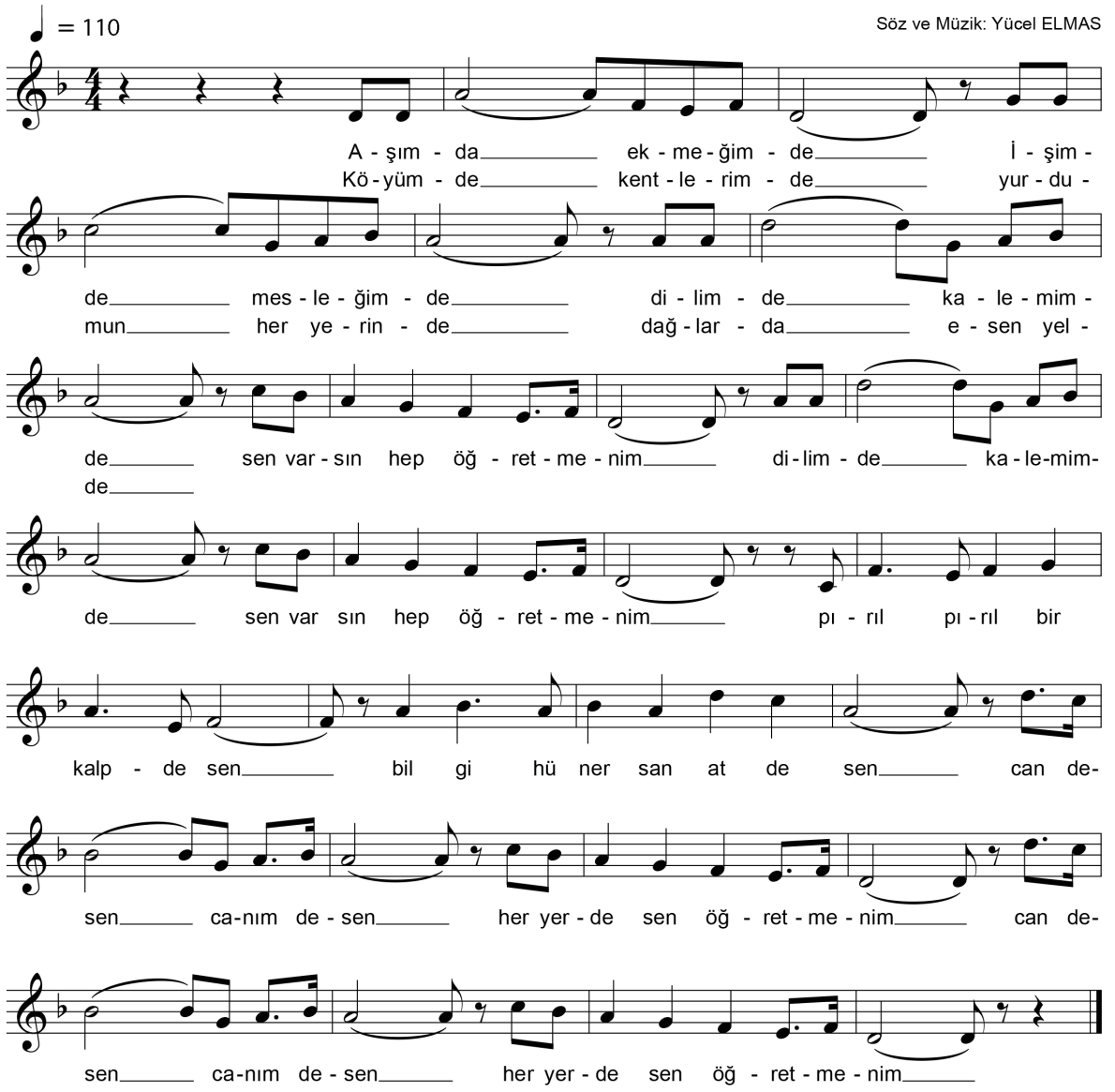
ç) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıdaki çalışmaları uygulayınız.

- Eserin tonunu ve nüanslarını belirleyiniz.
- Eserin müzikal bileşenlerini inceleyiniz.
- Seslendirmeye başlamadan önce, şarkıya eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

d) Öğretmeninizin piyano eşliğinde "Sen Varsın Öğretmenim" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.



SEN VARSIN ÖĞRETMENİM



e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Çanakkale İçinde
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, Türk çalgısı, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Şehitler Günü için seslendireceğiniz, yan sayfada yer alan "Çanakkale İçinde" adlı eserin sözlerini öğretmeniniz rehberliğinde okuyunuz.

c) Millî ve manevi değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramların önemi nedir? Eserin sözleriyle neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ç) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıdaki çalışmaları uygulayınız.

- Eserin tonunu ve nüanslarını belirleyiniz.
- Eserin müzikal bileşenlerini inceleyiniz.
- Seslendirmeye başlamadan önce, şarkıya eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

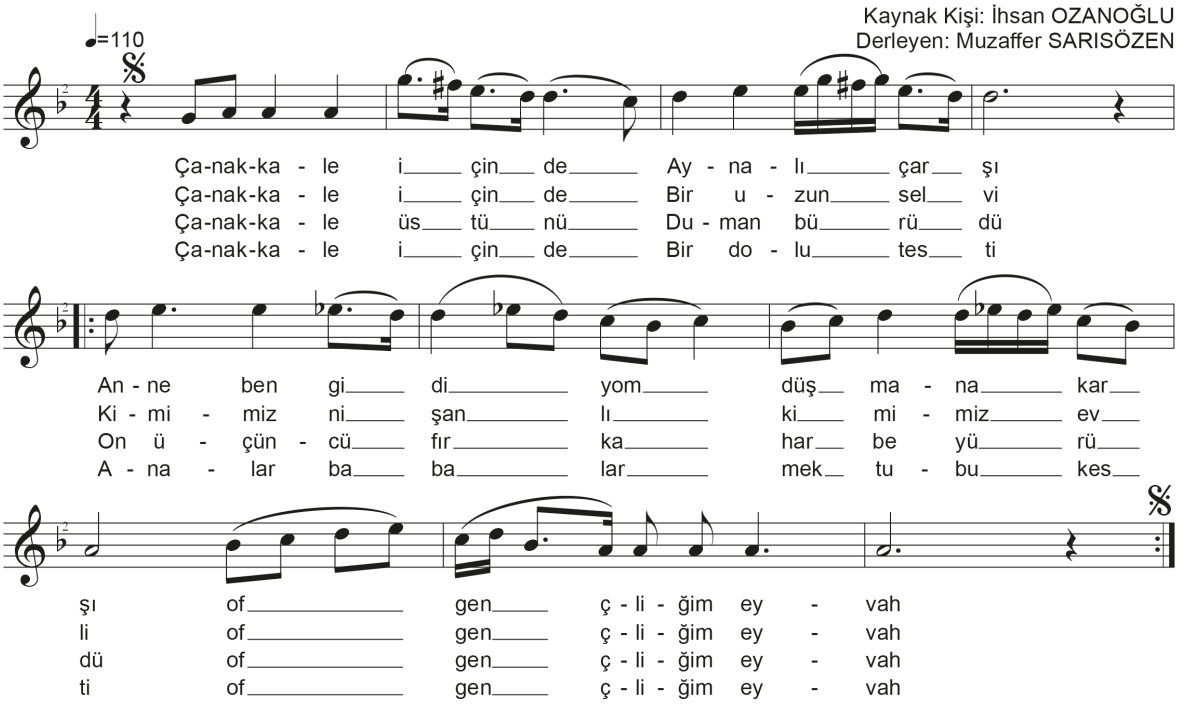
d) Öğretmeninizin Türk çalgısı eşliği ile "Çanakkale İçinde" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.

e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.



ÇANAKKALE İÇİNDE

Yöresi: Kastamonu
Kaynak Kişi: İhsan OZANOĞLU
Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN





Görsel 4.9: Çanakkale Şehitleri Anıtı

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

Etkinlik Zamanı

Adı : 23 Nisan
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 1 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem, piyano, ayna

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Ayna karşısına geçiniz. Doğru ve dengeli bir duruş sergileyiniz. Ellerinizi bel çevresine, kaburganın bittiği noktaya koyunuz. Diyaframınızı kontrol ederek öğretmeniniz rehberliğinde ses ve nefes egzersizleri yapınız.

b) Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı için seslendireceğiniz, yan sayfada yer alan "23 Nisan" adlı eserin sözlerini öğretmeniniz rehberliğinde okuyunuz.

c) Millî ve manevi değerlerle ilgili kavramları işaretleyiniz. Sizce bu kavramların önemi nedir? Eserin sözleriyle neler anlatılmaktadır? Düşüncelerinizi öğretmeninizle paylaşınız.

ç) Öğretmeniniz rehberliğinde aşağıdaki çalışmaları uygulayınız.
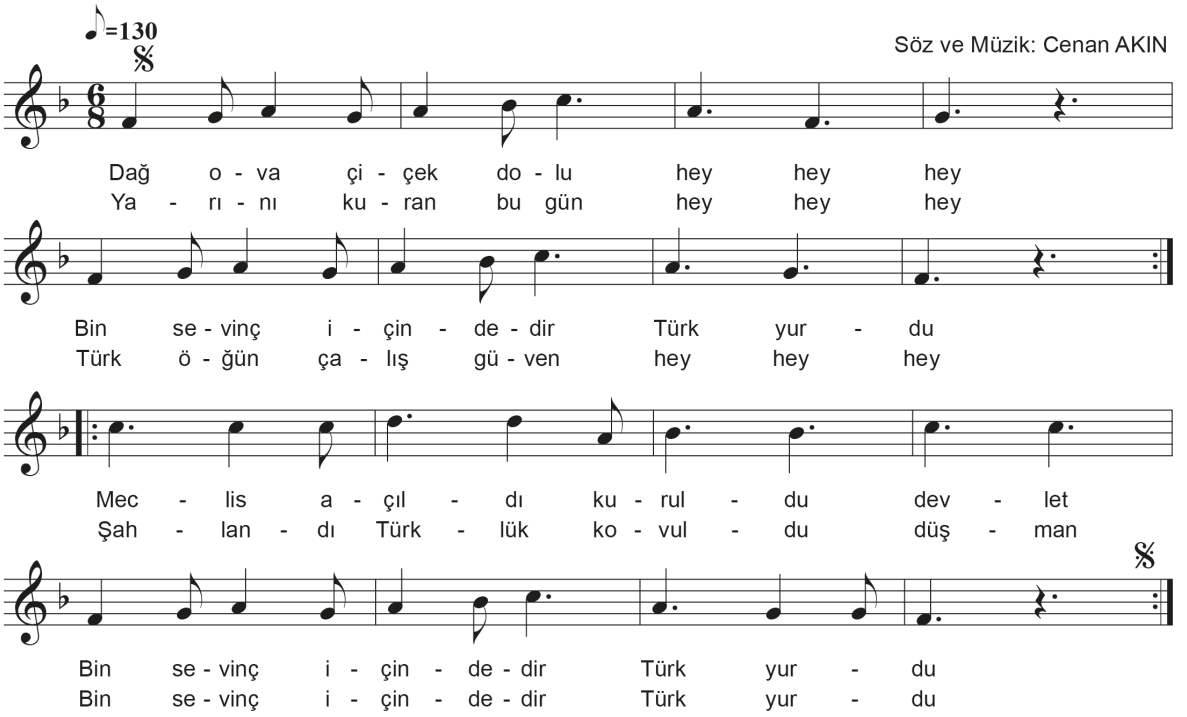
- Eserin tonunu ve nüanslarını belirleyiniz.
- Eserin müzikal bileşenlerini inceleyiniz.
- Seslendirmeye başlamadan önce, şarkıya eşlik edecek şekilde ritim çalışması yapınız.

d) Öğretmeninizin piyano eşliğinde "23 Nisan" adlı eseri müzikal bileşenlerine uyarak seslendiriniz. Eseri seslendirirken ellerinizi bel çevresine koyarak diyafram kullanımınızı kontrol ediniz.



Görsel 4.10: Darbuka

23 NİSAN (*)



e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.



Görsel 4.11: Çeşitli uluslardan çocuklar

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için yukarıdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. **Belirli gün ve haftalarla ilgili seslendirilmek üzere bir eser seçerken nelere dikkat edilmelidir? Seslendirme sırasında vurgu, tonlama ve duygu aktarımı neden önemlidir? Açıklayınız.**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. **Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi millî bayram kutlamalarında bir eser seslendirilirken eserin duygusunu yansıtmak için hangi unsurlara dikkat edilmelidir?**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. **Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız** "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
Eserleri seslendirmeden önce nefes egzersizleri yapabildim.			
Eseri seslendirirken diyafram kullanımına dikkat ettim.			
Nüans çalışmaları yapabildim.			
Eserlerin sözlerini inceleyebildim.			
Eserlerin müzikal bileşenlerini inceleyebildim.			
Esere uygun şekilde ritim eşliği yapabildim.			
Eserleri piyano eşliğinde seslendirebildim.			
Belirli günler ve haftaların önemini anlayabildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

REPERTUVAR ÇALIŞMALARI

BAŞLAYALIM

Yıl boyunca seslendirdiğiniz şarkıları hatırlayınız. Yıl sonu gösterisinde belirlediğiniz bir eseri seslendiriniz.

Etkinlik Zamanı

Adı : Yıl Sonu Konseri
Amacı : Belirli gün ve haftalarla ilgili eser seslendirebilme
Süre : 3 ders saati
Araç Gereç: Ders kitabı, kalem

Aşağıdaki adımları uygulayarak eseri seslendiriniz.

a) Öğretmeniniz rehberliğinde yıl boyunca seslendirdiğiniz eserlerden birini sene sonu konserinde seslendirmek üzere seçiniz. Ailenize katılabilmeleri için bu konser ile ilgili bilgilendirme yapınız.

b) Öğrendiğiniz bilgiler doğrultusunda seçtiğiniz eseri seslendirmek için diyafram, ses ve nefes egzersizleri yapınız.

c) Her müziksel ifadenin bir duyguyu temsil ettiği hatırlayınız. Seçtiğiniz eseri seslendirirken hissettiğiniz duyguları düşününüz. Bu eserin bir hikâyesi olsa sizce nasıl olurdu? Hikâyenin konusunu kısaca açıklayınız.

.....
.....
.....

ç) Seçtiğiniz esere eşlik edecek basit ritim çubukları veya marakas gibi enstrümanları belirleyiniz. Eseri seslendirirken bu enstrümanlarla esere eşlik ediniz.

d) Eseri müziksel bileşenlerine dikkat ederek drama yöntemi ile seslendiriniz.

e) Etkinlik sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı portfolyo değerlendirmesini inceleyiniz.

PERFORMANS GÖREVİ

- Seçtiğiniz eseri müzikal bileşenlerine dikkat ederek öğretmeniniz rehberliğinde prova yapınız.
- Seçtiğiniz bir eseri sizinle seslendirecek ya da size çalgısıyla eşlik edecek bir arkadaşınız varsa provalara birlikte katılım sağlayınız.
- Performans sonunda öğretmeninizin değerlendirme yapacağı analitik dereceli puanlama anahtarını inceleyiniz.

Portfolyo değerlendirmesini incelemek için soldaki karekodu okutunuz.

Analitik dereceli puanlama anahtarını incelemek için sağdaki karekodu okutunuz.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız "Evet"**, kısmen katılıyorsanız** "Kısmen"**, katılmıyorsanız** "Hayır" **seçeneğini "√" ile işaretleyiniz.**

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Beceriler	**Evet**	**Kısmen**	**Hayır**
Yıl boyunca seslendirdiğim eserlerden birini yıl sonunda seslendirmek üzere belirledim.			
Eseri seslendirmeden önce nefes egzersizleri yapabildim.			
Eseri seslendirirken diyafram kullanımına dikkat ettim.			
Eserin sözlerini inceleyebildim.			
Eseri seslendirirken uygun söyleme tekniklerini kullanmaya dikkat edebildim.			
Eseri seslendirirken müzikal bileşenleri uyguladım.			
Eseri piyano eşliğinde seslendirebildim.			
Eseri belirlediğimiz gösteride sergileyebildim.			

Bu formda "Hayır" **ve** "Kısmen" **bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksiklerinizi öğretmeninizle tekrar çalışarak gideriniz.**

2. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri kendinize uygun ifadelerle doldurunuz.

- Repertuvarımı oluştururken eser belirleme sürecinde en çok ……
  ……
  …….... ettim.
- Dönem sonunda düzenlenen yıl sonu gösterisinde seslendirmek için ……
  .....adlı eseri seçtim. Çünkü ……
  ……
  ……
- Bu etkinlikte en çok……
  …… bölümünde keyif aldım. Çünkü ……
  ……
  .....
- Bu etkinlikte en çok……
  ……
  .....bölümünde zorlandım.

4. TEMA SONU DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğruysa "D"**, yanlışsa** "Y" **yazınız.**

(.....) Millî bayramlarda söylenen marşlar, birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirir.
(.....) Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında "öğretmen" konulu şarkılar seslendirilir.
(.....) Millî bayramlarda söylenen şarkılar, vatan sevgimizi pekiştirir.
(.....) Sadece müzik derslerinde millî ve manevi değerleri anlatan şarkılar söylenebilir.
(.....) Bayramlarda şarkı söylemek yalnızca eğlenmek içindir.

2. Aşağıda yer alan şarkıları belirli gün ve haftalar ile numaralandırarak eşleştiriniz.

1 Sen Varsın Öğretmenim

2 Çanakkale İçinde

3 23 Nisan

..... Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

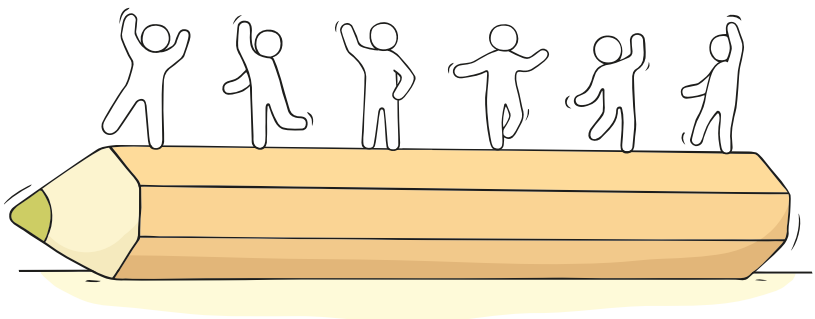
..... Öğretmenler Günü

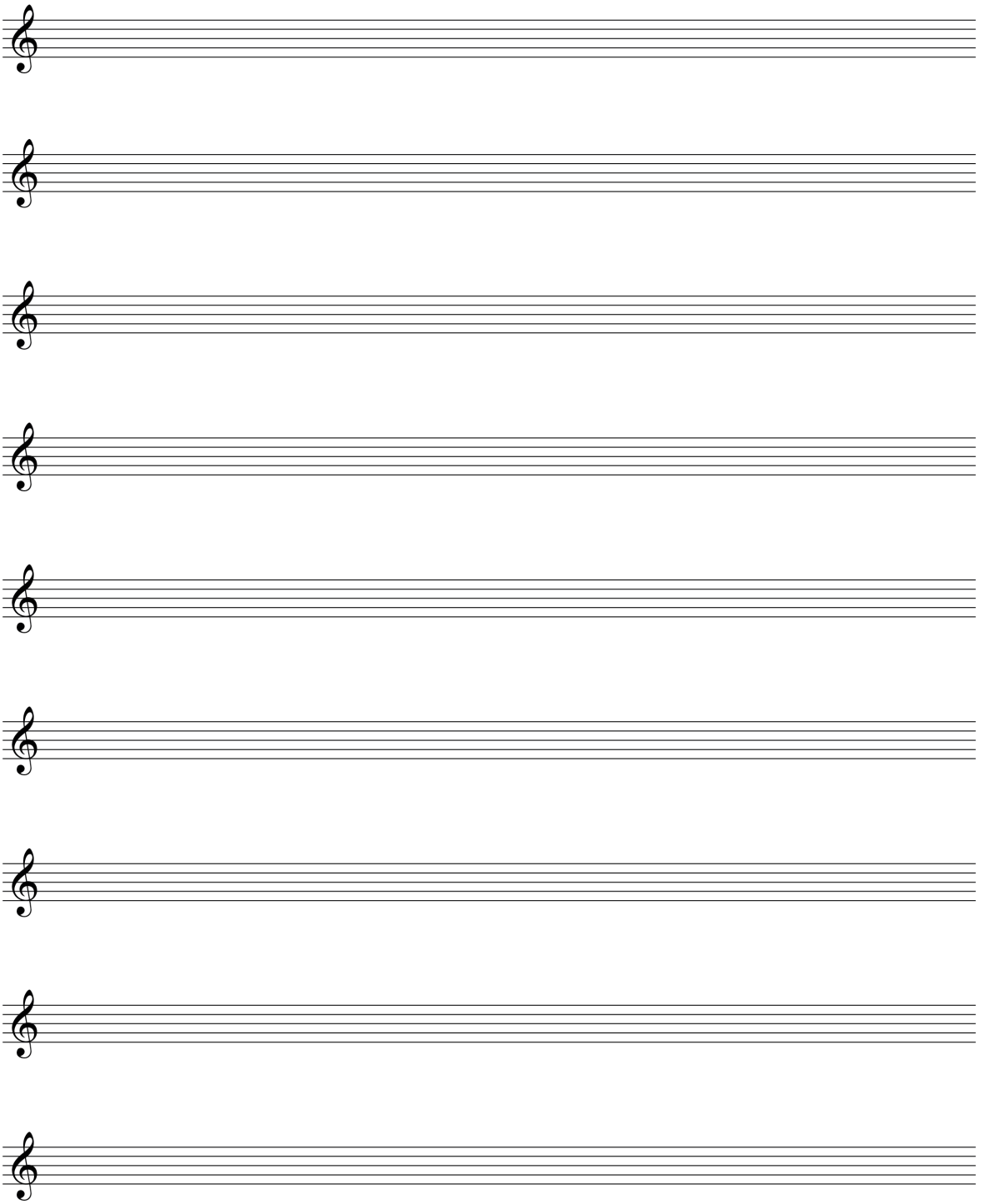
..... Cumhuriyet Bayramı

..... Şehitler Günü

Ek ölçme ve değerlendirme sorularının yer aldığı içeriğe ulaşmak için yukarıdaki karekodu okutunuz.

NOTLARIM





SÖZLÜK

A

afiş: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

aktivite: Etkinlik.

animasyon: Canlandırma

artikülasyon: İsim, dil bilimi, telaffuz.

B

bileşen: Bir bileşke oluşturan kuvvetlerin her biri.

D

dans: Müziğin temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri.

davranış: Davranma işi; tutum, davranım, muamele, hareket.

diyafram: Göğüs ve karın boşluklarını birbirinden ayıran ince ve geniş kas.

duruş: Durmak işi.

E

egzersiz: Alıştırma.

eser: Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt.

enstrüman: Çalgı.

eşlik: Belirli bir modeli ile armoni oluşturan ve bir veya birkaç partiye bölüştürülen sesler bütünü.

ezgi: Bir müzik parçasında baştan sona kadar belirli yerlerde tekrarlanan ses dizisi.

F

forte: Güçlü bir biçimde (çalınmak).

G

gürlük: İşitme duyumunun sesin akustik basıncına bağlı niteliği, sesin kuvveti.

H

halk: Bir ülkedeki yurttaşların bütünü, kamu.

hayret: Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma.

hız: Hareketteki çabukluk; sürat.

hürriyet: Özgürlük.

İ

ifade: Bir duyguyu yüz aracılığıyla anlatan belirtilerin, mimiklerin bütünü.

K

kavram: Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı.

konser: Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi.

M

makam: Klasik Türk müziğinde bir müzik parçası veya şarkının işleniş biçimi.

manevi: Gözle görülüp elle tutulamayan, madde ve cisimle ilgisi bulunmayan, inançla ilgili, manaya, içe, öze, ruha ait olan; ruhani, maddi karşıtı.

marş: Ritmi, yürüyen bir kimsenin veya topluluğun adımlarını hatırlatan müzik parçası.

millî: Millete özgü; ulusal.

N

nüans: Ayrıntı.

P

perküsyon: Vurmalı sazlar.

poster: Duvara asılan büyük boy resim.

prova: Bir şeyin amacına uygun, istenilen düzeyde olup olmadığını anlamak için yapılan deneme.

R

ritim: Bir dizede, bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu; dizem, tartım.

S

saygı: Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu; hürmet, ihtiram.

solfej: Müzik ezgilerinin nota adları ile ses ve süre değerlerine uygun bir biçimde söylenmesi.

söylev: Bir topluluğa düşünceler, duygular aşılamak amacıyla söylenen, uzunca, coşkulu ve güzel söz; nutuk, hitabe.

T

tempo: Bir müzik parçasındaki bölümlerin hızı.

türkü: Halk müziğinin, güftesi halk şiiri olan ve halk ezgileriyle bestelenmiş yaygın formu.

ton: İnsan veya çalgı sesinin yükseklik, alçaklık derecesi.

U

usul: Klasik Türk müziğinde tempo.

V

vurgu: Bir hece veya kelimenin diğer hece veya kelimelerden daha baskılı söylenişi; aksan.

vuruş: Bir ölçüyü oluşturan eşit sürelerden her biri; darp.

KAYNAKÇA*

"*Y*ağmur'un Ritmi*"* hikâyesi komisyon tarafından bu kitap için yazılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2025). *Müzik okulları bireysel ses eğitimi dersi öğretim programı* (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ve 8. Sınıflar).

Eser Kaynakçası

40. sayfa: Sesin Gücü
Komisyon tarafından bestelenmiştir.

47. sayfa: Mayıs Ayı Gelende
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1973). *Mayıs Ayı Gelende* (THM Repertuar No: 177). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

49. sayfa: Gemiciler Kalkalım
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1973). *Gemiciler Kalkalım* (THM Repertuar No: 527). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

51. sayfa: Çemberimde Gül Oya
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1977). *Çemberimde Gül Oya* (THM Repertuar No: 1268). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

57. sayfa: Yurt Türküsü
Akın, C. (Tarih yok). *Sinan'ın şarkıları*. Hilâl Matbaacılık.

59. sayfa: Evlerinin Önü Yoldur
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1990). *Evlerinin Önü Yoldur* (THM Repertuar No: 3505). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

65. sayfa: İstiklâl Marşı
Aydoğan, S. (2017). *Oynayarak eğlenerek müzik dilini öğreniyoruz* (2. baskı). Arkadaş Yayınevi.

70. sayfa: Cumhuriyet Türküsü
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1937). *Cumhuriyet Türküsü* (THM Repertuar No: 5162). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

72. sayfa: Plevne Kahramanı
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1973). *Plevne Kahramanı* (THM Repertuar No: 452). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

74. sayfa: Haklarımızla Eşitiz
Komisyon tarafından bestelenmiştir.

79. sayfa: Manastır'ın Ortasında
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1984). *Manastır'ın Ortasında* (THM Repertuar No: 2553). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

83. sayfa: Cumhuriyet Marşı
Dü. Süer, R. (1975). *Millî marşlarımızdan bir demet*. Millî Eğitim Basımevi.

85. sayfa: Yemen Türküsü
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1974). *Yemen Türküsü* (THM Repertuar No: 794). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

87. sayfa: Sen Varsın Öğretmenim
Çoksesli Müzikler Müdürlüğü. (tarih yok). *TRT çocuk şarkıları kitabı*. TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları, Yayın No:84.

89. sayfa: Çanakkale İçinde
Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (1973). *Çanakkale İçinde* (THM Repertuar No: 461). TRT Müzik Dairesi Yayınları.

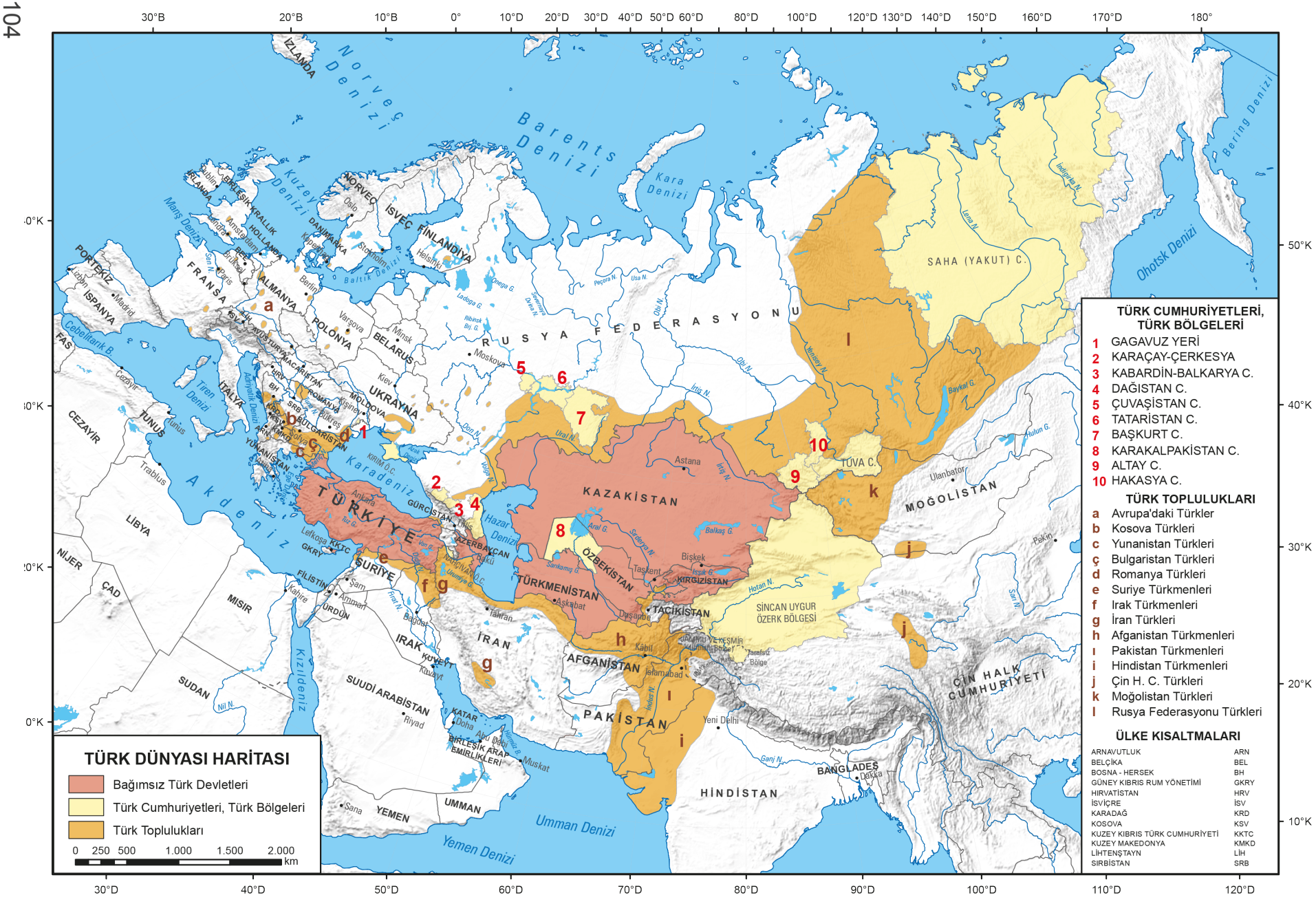
91. sayfa: 23 Nisan
Çoksesli Müzikler Müdürlüğü. (1999). *TRT birlikte söyleyelim çocuk şarkıları nota kitabı*. Erem Uluslararası Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.

* Kaynakça yazımında APA 7 sistemi kullanılmıştır.

Cevap anahtarı için soldaki karekodu okutunuz.

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası


25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
50°D
0°K
5°K
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Edirne
Kırklareli
Sinop
Tiflis
ACARA Ö.C.
Artvin
Ardahan
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
YUNANİSTAN
Tekirdağ
İstanbul
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
Samsun
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Kura N.
Kars
Erivan
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
MARMARA DENİZİ
Kocaeli
Düzce
Karabük
Çankırı
Amasya
Çorum
Tokat
Gümüşhane
Bayburt
Aras N.
Iğdır
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
Yalova
Sakarya
Bolu
Bursa
Bilecik
Ankara
Erzincan
Erzurum
Ağrı
Balıkesir
Eskişehir
Kırıkkale
Yozgat
Sivas
Tunceli
Bingöl
Muş
Van
Kütahya
Kırşehir
Manisa
Afyonkarahisar
Uşak
Tuz Gölü
Elâzığ
Bitlis
Atina
İzmir
Nevşehir
Kayseri
Malatya
Urumiye Gölü
Aydın
Aksaray
Diyarbakır
Siirt
Konya
Adıyaman
Batman
Hakkâri
Denizli
Isparta
Burdur
Niğde
Kahramanmaraş
Şırnak
Mardin
İ R A N
Muğla
Karaman
Osmaniye
Gaziantep
Şanlıurfa
Antalya
Adana
Mersin
Kilis
Hatay
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
S U R İ Y E
I R A K
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
LÜBNAN
Beyrut
A K D E N İ Z
Bağdat
Şam
L İ B Y A
Tel Aviv
FİLİSTİN
Batı Şeria
Doğu Kudüs
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
İSRAİL
M I S I R
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400
km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

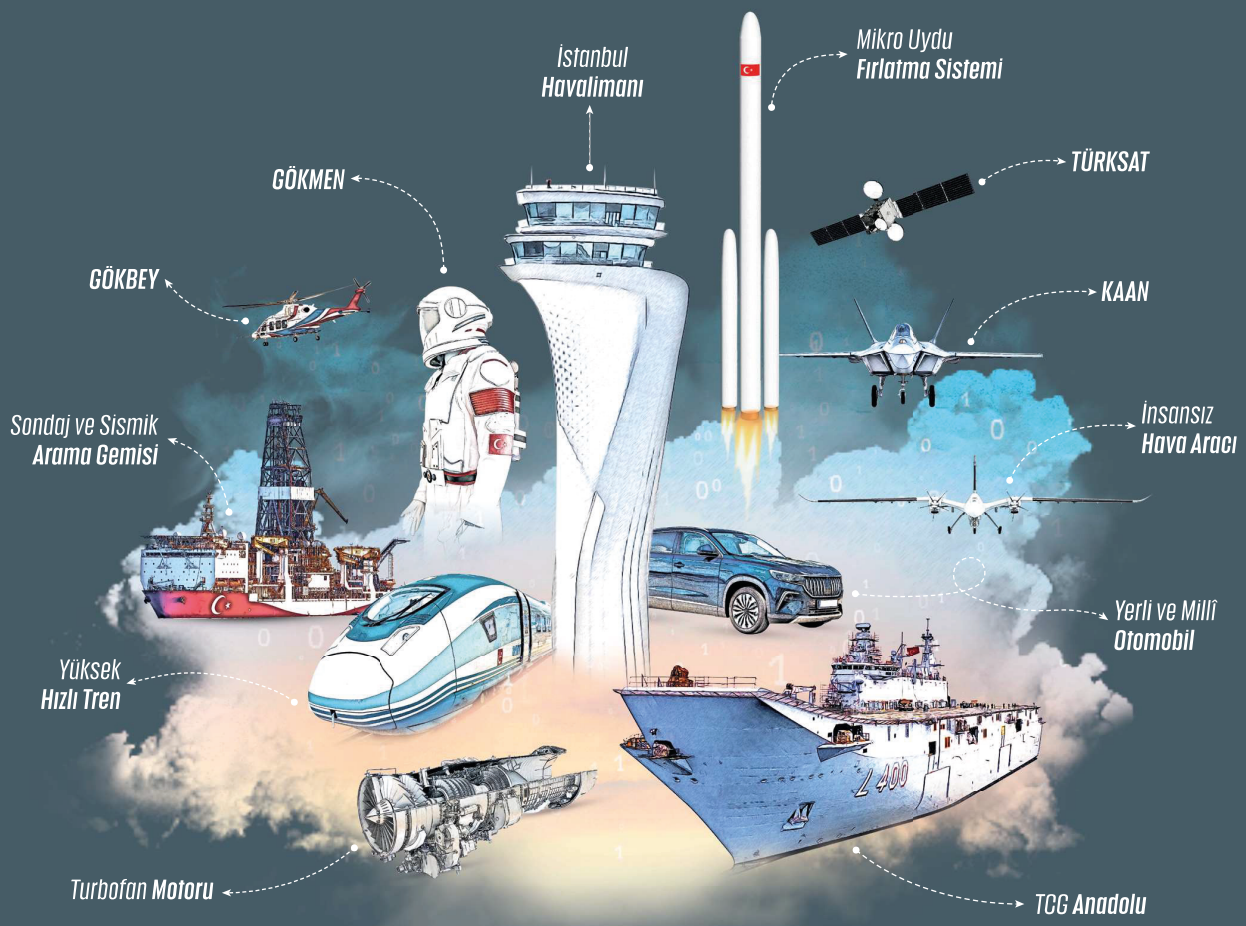

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
TÜRKİYE
RUSYA FEDERASYONU
KAZAKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
ÖZBEKİSTAN
KIRGIZİSTAN
TACİKİSTAN
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
ERMENİSTAN
İRAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
HİNDİSTAN
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
TUVA C.
SAHA (YAKUT) C.
IRAK
SURİYE
SUUDİ ARABİSTAN
YEMEN
UMMAN
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
KUVEYT
KATAR
BANGLADEŞ
Karadeniz
Akdeniz
Kara Denizi
Hazar Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Ohotsk Denizi
Bering Denizi
Barents Denizi
Norveç Denizi
Kuzey Denizi
Baltık Denizi
Kızıldeniz

Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz



BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.